

HYVÄN SUOMALAISEN RUOAN LÄHTEILLÄ

ATRIA TUOTTAJAT

TEEMA: PELTOVILJELY JA REHUSTUS

2/2024

”Maitotilan arki lomittuu luottamustehtävien hoitoon”

4 A-Rehu Oy täyttää 20 vuotta

26 Sivujakeet ovat tehokkaan ruokinnan perusta

28 Jokaiselle vasikalle koti

15

Viikko
Liepala
tilalla

Ruokaketjun integraation alkupäässä on pelto

A-REHU OY täyttää tulevana kesänä 20 vuotta. Vuonna 2003 minut palkattiin Itikka osuuskunnan ja Lihakunnan toimitusjohtajaksi. Olin innoissani, olinhan päässyt Suomen merkittävimmän lihayhtiön pääomistajien palvelukseen. Molemmilla osuuskunnilla oli silloin omat rehuyrityksensä: Itikalla oli Suurusrehu Oy ja Lihakunnalla Polarfarmi Oy. Omistajien mielestä kelloja oli otettava huomioon, jotka olivat kuulemma piikkiä isojen yhtiöiden ”lihassa”. Hyvin pian minulle valkeni, että juuri pelto ja rehut ovat olennainen osa lihakettua. Ymmärsin, että meidän pitää pystyä tekemään tulevaisuudessa jotain vielä suurempaa. Onneksi tästä suuremmasta löytyi yhteisymmärrys osuuskuntien hallitusten kesken.

KESÄLLÄ 2004 Koskenkorvan Trahterin kokouksen eteisessä allekirjoitettiin jo A-Rehun perustamissopimusta. Siitä alkoi A-Rehun taival Suomen suurimmaksi rehuyhtiöksi. Olemme vielä kakkosena, mutta emme kauan.

TÄSSÄ YHTEYDESSÄ haluan kiittää A-Rehulla vuosien varrella palveluksessa olleita henkilöitä, ja erityisesti Jouko Lahtista pitkän alkutaipaleen johtamisesta.

PELTO ON Atrian ruokaketjun alkulähde. Voimme saada sieltä suoraan kuluttajien lautasille erinomaisia kotimaisia tuotteita. Atrian ruokaketjun osalta suurin osa pellon tuotteista jalostuu kotieläinten kautta. Kanat, naudat ja siat kasvavat pellolta saatavilla viljoilla. Ja laatu, se antaa par-

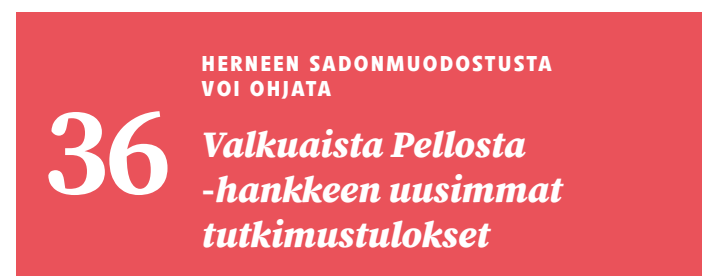
haan kasvun. Vuosittain A-Rehu tarvitsee yli 200 miljoonaa kiloa pellon tuotteita omien tehtaiden jalostettavaksi.

NYT ON alkukesä. Maanviljelijät ovat keväällä tarmoa ja toivoa täynnä. Lumet sulavat, pellot kiuavat, mullan tuoksu valtaa maan. On tärkeää, että tuottajamme kylvävät peltoon ohraa, kauraa, vehnää, hernetta, härkäpapua, rypsiä ja tietysti nurmea. Kevään kylvösuunnitelmat ja tuotantopanokset ratkaisevat sen millaiset sato-odotukset ovat mahdollisia – ja lopulta yläkerran isäntä antaa veden, lämmön ja muut tarpeelliset kasvun edellytykset, toivottavasti oikeissa suhteissa.

ATRIAN UUDEN strategian keskiössä ovat laatu, läpinäkyvyys, vastuullisuus, ympäristökestävyys, tehokkuus ja integraation syventäminen. Tämän vuoksi panostamme strategiakaudesta vahvasti myös peltoviljelyn kehittämiseen ja sopimustuotantoon. Tähän työhön me tarvitsemme paljon kasvinviljelytiloja, jonka vuoksi yhteistyö viljanviljelijöiden kanssa kasvaa merkittävästi. Vastuullinen ja tehokas integraatio tuo Atrian tuottajille ja koko teolliselle ketjulle seuraavan kehitysoikeuden. Viedään yhdessä syvempää integraatiota eteenpäin.

Satoisaa kesää toivottaen!

Reijo Flink
Toimitusjohtaja
A-Tuottajat Oy, A-Rehu Oy ja Nautasuomi Oy

ATRia TUOTTAJAT 2/2024

- 2 PÄÄKIRJOITUS**
Ruokaketjun integraation alkupäässä on pelto
- 8 HUKAN MINIMOIMINEN HYÖDYTTÄÄ**
Sivuvirtojen tehokas hyödyntäminen ohjaa kehitystä
- 10 OPIT OIKEAAN LAIDUNKIERTOON**
”Laidunten sato kolminkertaistui”
- 12 MARKKINAKATSAUS**
Tilannekuva nauta-, sika-, siipi- ja viljamarkkinasta
- 14 UUSI HAKU AUKI 100 NUORTA TUOTTAJAA -KOULUKSEEN**
Yhteiset keskustelut ja ideat motivoivat
- 18 SUJUVA REHUTOIMITUS ON KAIKKIEN ETU**
Ennakointi ja suunnittelu ovat kaiken A ja O
- 19 TEEMA: PELTOVILJELY JA REHUSTUS**
Lue, millainen peltoviljely toimii eri tuotantosuosunnissa
- 26 VINKIT TEHOKKAASEEN LIEMIRUOKINTAAN**
Optimaallista rehustusta kasvuun
- 27 SIIPIKARJATEHDAS VALMISTUI**
Uusi siipikarjatehdas käytössä kokonaisuudessaan
- 28 JOKAISELLE VASIKALLE KOTI**
”Tarvitsemme ketjuun maltillisen määrän investointeja vuosittain”
- 30 HOLLANTILAISENA VILJELIJÄNÄ RUOTSISSA**
Johan Baars perusti maitotilan Ruotsiin vuonna 2016
- 31 NAUTAKEHITYKSEEN ISO SATSAUS**
Kolme uutta kehityshanketta aloittaa
- 32 ZMC SUOJASI OHRAA**
Kasvitaudit vähenivät merkittävästi
- 34 PELTOVILJELYN KEHITYS KESKEINEN OSA STRATEGIAA**
Ilmastorasituksessa viljelyllä on iso merkitys
- 38 HELPOTA ELÄMÄÄSI SUJUVALLA ELÄINLASTAUKSELLE**
Kiinnitä huomiota sujuvaan eläinlastaukseen ja voit säästyä monelta
- 40 TARKKAILE HERNEKÄÄRIÄISTÄ**
Torjuntatarve lisääntyy viljelymäärän kasvaessa
- 41 KESÄN MAISTUVA MENU**
Kokkaa kesän värit lautaselle
- 42 TUOREET**
Uutta ja ajankohtaista
- 43 HENKILÖKUVASSA**
Asiakkuuspäällikkö Pernilla Grön

Julkaisija: A-Tuottajat Oy **Painopaikka:** PunaMusta Oy
Päätöimittaja: Laura Kaski **Toimituskunta:** Sinikka Hassinen, Niina Immonen, Hanna Hyvärinen, Teija Paavola, Marko Jokinen, Anne Rauhala, Tomi Karsikas, Susanna Vehkaoja ja Harri Muilu. **Suunnittelu:** BSTR **Taitto:** Kind Company

Kotimaisen rehun edelläkävijä

A-Rehu juhlii tänä vuonna 20-vuotista taivaltaan. Osuuskuntien perustama yritys on kasvanut merkittäväksi toimijaksi kotimaisella rehualalla kehittämällä toimintaansa ja tekemällä yhteistyötä tuottajien kanssa, vastuullisuutta unohtamatta.

Tänä vuonna A-Rehun perustamisesta tulee kuluneeksi 20 vuotta. Kuitenkin kotimaisen rehun valmistuksen historia ulottuu paljon pidemmälle. A-Rehun edeltäjät Oy Feedmix Ab, Foremix Ab, Suurusrehu Oy ja Polarfarmi Oy perustettiin jo 1980–1990-lukujen taitteessa. Yritysten perustajina olivat Itikka Osuuskunta, Osuuskunta-Pohjanmaan Liha, Lihakunta ja Oy Alko Ab.

– Oy Feedmix Ab perustettiin vuonna 1987 alkaneen ohraviinahankkeen vuoksi. Tällöin nähtiin, että alkoholin

valmistuksen sivutuotteena syntyvä liemi voitaisiin hyödyntää rehuna, kunhan sen rinnalla olisi myös täydennykseen sopivat rehut. Silloin tavoite oli, kuten nykyäänkin, vaikuttaa maatalouden kilpailukykyyn siten, että kaikki kasvatettu voidaan hyödyntää, kertoo A-Rehun tekninen päällikkö **Jussi Maasalo**.

Ohravalkuaisrehun eli OVR:n hyödyntäminen sikojen liemiruokinnassa onkin yksi A-Rehun menestystarinoista. Malli liemiruokinnan hyödyntämiseen tuli 1980-luvun lopulla Pohjanmaan Lihan kontaktien kautta. Tanskas-

sa ja Ruotsissa liemiruokintaa käytettiin silloin jo yleisesti ja tiiviit suhteet Merenkurkun yli auttoivat uuden ruokintamallin tuomisessa Suomeen ja OVR-ruokinnan syntyyn. Nykyään OVR:llä korvataan tuontisoija sianlihan tuotannossa merkittävilta osin.

Ensimmäiset itse valmistetut kuivarehut näkivät päivänvalon vuonna 1993, kun yritys investoi ensimmäiseen omaan rehusekoittamoon. Silloin Oy Alko Ab omisti 50 prosenttia Feedmixistä, ja toisen puolen omistivat atrialaiset osuuskunnat.

”Täytyy kiittää osuuskuntien osakkaita eli tilallisia siitä, että heidän tekemänsä päätökset 1980-luvun lopussa ovat toimintamme mahdollistaneet. Onneksi silloin jo nähtiin, että kilpailukyvyyn kannalta on tärkeää ottaa rehun valmistus omaan hallintaan.”

1989

Feedmix Oy Ab perustetaan. Osuuskunta Itikka, ÖK-Pohjanmaan Liha ja Oy Alko AB ovat osakkaina.

1993

Investointi Koskenkorvan tehtaaseen. Rehusekoittamo aloittaa toimintansa.

1999

Ensimmäinen isompi siilostolaajennus Koskenkorvalla.

2001

Expander-laitteinvestointi Koskenkorvalle. Laitteella käsitellään rehuraaka-ainetta sen sulavuuden ja maittavuuden parantamiseksi.

2004

A-Rehu Oy syntyy, kun Suurusrehu Oy ja Polarfarmi Oy yhdistyvät.

2007

Varkauden tehdas aloittaa toimintansa. Nautarehujen tuotanto ja palvelu paranevat. Feedmix Oy:n ja Foremix Oy:n toiminnot yhdistyvät A-Rehuun.

2009

Uusi nautarehulinja Koskenkorvalle.

2013

Siipikarjarehutehdas aloittaa toimintansa Koskenkorvalla.

2016

A-Rehu ostaa Altian rehuliiketoiminnan. Sivutuoterehujen valmistus siirtyy A-Rehun hoidettavaksi. Agrox Oy:n tehdas aloittaa sikarehujen valmistuksen Lounais-Suomen alueelle.

2023

A-Rehu on Suomen johtava rehutehdas, joka tarjoaa laajan valikoiman rehuja ja asiantuntijapalveluita nauta-, sika- ja siipikarjatilaille.

– Täytyy kiittää osuuskuntien osakkaita eli tilallisia siitä, että heidän tekemänsä päätökset 1980-luvun lopussa ovat toimintamme mahdollistaneet. Onneksi silloin jo nähtiin, että kilpailukyyn kannalta on tärkeää ottaa rehun valmistus omaan hallintaan. Nyt ehkä jo uskaltaa sanoa, että se päätös on kannattanut, Maasalo lohkaisee.

KOTIMAISEN REHUN EDELLÄKÄVIJÄ

A-Rehun tarina alkoi vuonna 2004. Osuuskunnat halusivat yhdistää rehuvalitustoimintansa, joten Suurusrehu Oy ja Polarfarmi Oy yhdistyivät A-Rehu Oy:ksi. Rehuvalmistus säilyi vielä tässä vaiheessa Feedmix Oy:ssä.

– Alkuvuosina toimimme pienemmällä mittakaavalla, mutta yhteistyöllä ja aktiivisella kehittämisellä olemme onnistuneet kasvattamaan liiketoimintaamme ja laajentamaan tuotantoamme. Tuotantomme volyymi on vuositasolla kasvanut noin 40 miljoonasta kilosta 350 miljoonaan kiloon edellisen 20 vuoden aikana, A-Rehun rehuliiketoiminnan johtaja **Ilkka Ala-Fossi** kertoo.

– Aloittaessamme kuivarehujen valmistuksen vuonna 1993 olivat volyymit

hieman vaatimattomammat, ja 20 miljoonan kilon rajapyykki saavutettiin 1997, Jussi Maasalo kertoo.

A-Rehun perustamisen jälkeen syntyi tarve luoda valtakunnallinen palvelu alkutuottajille. Vuonna 2007 myös Pohjanmaan lihan rehumyöntiyhtiö Foremix Oy ja Koskenkorvalla rehuja valmistanut Feedmix Oy liitettiin A-Rehuun. Lisäksi Varkauden tehdas aloitti toimintansa.

”A-Rehu on 20 vuoden aikana kasvanut merkittäväksi toimijaksi kotimaisella rehualalla.”

– Pohdimme miten voisimme entistä paremmin palvella Itä-Suomessa sijaitsevia nautatiloja. Tähän tarpeeseen Varkauden tehdas vastasi oivallisesti. Tehdas on entinen Valion meijeri, jonka infrastruktuuri soveltui saneerauksen jälkeen rehuteollisuuden tarpeisiin. Vuonna 2009 Koskenkorvalla investoitiin lisäksi uuteen nautarehulinjaan

vuonna 2009 rehujen kysynnän kasvaessa, Ala-Fossi kertoo.

Tasaiset investoinnit uusiin tuotantolinjoihin ja liiketoiminnan laajennukset ovat olleet edellytys A-Rehun kasvuille.

– Koskenkorvalle valmistui vuonna 2013 siipikarjarehutehdas, ja vain seitsemän vuotta myöhemmin sitä piti laajentaa. Kolme vuotta myöhemmin A-Rehu osti Altialta rehusivutuoteliiketoiminnan. Tämä vahvisti entisestään asemaamme kotimaisilla rehumarkkinoilla. Samana vuonna aloitimme myös yhteistyön Agrox Oy:n kanssa sikarehujen valmistuksessa. Tämä yhteistyö helpotti rehutoimituksia Lounais-Suomessa sijaitseville sikatiloille.

VASTUULLISUUS JA YMPÄRISTÖ-NÄKÖKULMAT OHJAAVAT TOIMINTAA

Yhteistyö ja vastuullisuus ovat avainasemassa, kun pyritään kehittämään toimintaa ympäristönäkökulmat huomioiden. A-Rehulla jokaisen lenkin vahvistamisella pyritään koko ketjun kestävään menestykseen.

– Rehujen tekemisen ja kehittämisen tavoite on mahdollisimman hyvinvoivat

ja terveet eläimet. Vajaan kymmenen vuoden aikana olemme onnistuneet muun muassa puolittamaan rehuissa käytetyn soijan määrän. Lisäksi kaikki nautarehume ovat täysin soijattomia, Ala-Fossi kertoo.

Pyrkimys soijattomuuteen tuo mukanaan tarpeen kehittää kotimaisten valkuaiskasvien viljelyä.

– Kotimaisten valkuaisten käyttö ulkomaisen soijan sijaan on tuonut uusia mahdollisuuksia viljelijöille. Uuden tulon lähteen lisäksi tämä auttaa heitä esimerkiksi kehittämään viljelytapoja ympäristöä huomioivampaan suuntaan. Tämä taas auttaa tiloja muun muassa rahoituksen saamisessa, kun vastuullisuusasiat ovat kunnossa, Ala-Fossi painottaa. – Tämän lisäksi raha, joka käytettäisiin tuontisoijan ostamiseen, jää suomalaisille viljelijöille.

Tuottajien kanssa tehdyn yhteistyön lisäksi A-Rehulla kehitetään oman toiminnan vastuullisuutta esimerkiksi parantamalla tehtaiden energiatehokkuutta.

– Tehtaat toimivat melkein kokonaan uusiutuvalla energialla ja meillä on käytössämme myös lämmön talteenotto. Tällä hetkellä meillä on käynnissä iso investointi sivuvirtojen jalostamisen energiatehokkuuden parantami-

seen liittyen. Pyrimme siis tekemään oman osamme, että kotimaisen rehun tuotanto jatkuu pitkälle tulevaisuuteen, Ala-Fossi kertoo.

– Esimerkin voimaa ei pidä väheksyä, haluamme omalla toiminnallamme osoittaa, että vastuullisuustoimien tekeminen on myös taloudellisesti kannattavaa, Maasalo täydentää.

YHTEISTYÖLLÄ KOHTI TULEVAISUUTTA

A-Rehu ei tietenkään menesty yksin, vaan tärkeä osa menestystä on koko atrialaisen ruokaketjun läpäisevä yhteistyö. Rehut kehitetään yhdessä tuottajien ja kotieläintuotantoketjun kanssa.

– Meidän menestyksemme hyödyttää myös tuottajia ja tuottajien menestys meitä, sillä olemme kotimaisten tuottajien omistama yritys. Ketjussa näemme, että miten rehut toimivat ja pystymme reagoimaan nopeasti erilaisiin tilanteisiin sekä jatkokehittämään rehuja entistä paremmiksi. Kun tilat menestyvät, silloin koko Atria-ketju menestyy, Ala-Fossi toteaa.

– Kotimaiseen rehustukseen tuomamme komponenttiruokinta säästää tuottajien kukkaroa, kun ruokintasuunnittelijamme ottavat huomioon jo tilalta löytyvät panokset. Pyrimme siis täydentämään rehuillamme sitä, mitä tiloilta

jo löytyy. Tämä luo säästöjä, kun viljaa ei tarvitse ajeluttaa edes takaisin, Maasalo kertoo.

Yhteistyön tekeminen on entistä tärkeämpää epävakaa maailmantilanteessa. Esimerkiksi Venäjän tilanne on voimistanut markkinavaihtelua eli rehuraaka-aineiden hinnat heilahtelevat helpommin, samoin niiden saatavuus. Myös vuosittaiset vaihtelut satotasoissa voivat olla suuria.

– Tavoitteenamme on toimiva kotimainen ruokaketju, ja sen toimivuus varmistetaan esimerkiksi takaamalla rehujen saatavuus kilpailukykyiseen hintaan, Ala-Fossi, kertoo.

Pohja vastuulliselle kotieläinrehutehtaan luotiin siis jo 1980-luvun lopulla, ja tällä hetkellä kotimaisen rehuvalmistuksen tulevaisuus näyttää hyvältä.

– A-Rehu on 20 vuoden aikana kasvanut merkittäväksi toimijaksi kotimaisella rehualalla. Olemme ylpeitä siitä, että voimme tarjota asiakkaillemme laadukkaita ja vastuullisesti tuotettuja rehuja nyt ja tulevaisuudessa, Ala-Fossi päättää. ■

Sivuvirtojen hyödyntämistä jo 1980-luvulta

A-Rehu on sitoutunut vastuullisuuden kehittämiseen liiketoiminnassaan. Jo 1980-luvun lopulla Alkon viinatehtaalta sivutuotteena syntynyt ohravalkuaisliemi valjastettiin lihasikojen rehustukseen. Sivuvirroista hyötyvät niin tuotantoeläimet, tuottajat kuin kuluttajatkin, ravinnon tai kilpailukyvn muodossa.

A-Rehun edelläkävijyys kiertotaloudessa kiteytyy maatalouden ja elintarviketeollisuuden sivuvirtojen hyödyntämisen ympärille. Käytännössä tämä merkitsee jätteen määrän vähentämistä minimiin.

Teollisuudessa sivuvirtoja syntyy jatkuvasti, ja ne pyritään hyödyntämään mahdollisimman tehokkaasti. Tällöin niistä saadaan lisäarvoa alkutuotantoon.

– Suomessa esimerkiksi viljan viljely pelkästään ihmisravinnoksi ei onnistu haastavan ilmastomme vuoksi. Kiertotalouden avulla pystymme hyödyntämään eläinten ravinnoksi ne raaka-aineet ja sivuvirrat, jotka eivät ihmisille sovellu. Eläimet muuttavat sivuvirran, kuten rehulaatuisen viljan, ihmisille sopivaan muotoon, A-Rehun siipikarjarehujen kehittämispäällikkö **Anne Rauhala** kertoo.

SIVUVIRROISTA KILPAILUKYKYÄ

Sivuvirtojen käyttäminen rehuvalmistuksessa tuo tuottajille monia hyötyjä.

– Teollisiin rehuihin verrattuna sivuvirtoihin perustuvien rehujen hinta on varmasti yksi merkittävimmistä hyödyistä. Edullisempi, mutta tarkoitustaan hyvin palveleva rehu parantaa

tuottajien kilpailukykyä. Tämän lisäksi on tietysti vastuullisuus, kun sivuvirtojen hyödyntäminen vähentää ympäristökuormitusta ja edistää kiertotaloutta, A-Rehun sivutuoterehujen myyntipäällikkö **Ossi Hakala-Rahko** kertoo.

”Hukan minimoiminen hyödyttää niin tuottajia kuin ympäristöä.”

Alkutuotannon vastuullisuuden parantaminen palvelee myös tuottajia, koska sen avulla pystytään kytkemään erilaisia lisäarvoja Atrian lopputuotteisiin.

– Tästä hyvä esimerkki on antibiootivapaa tuotanto, mutta tekemistä on myös siinä, että miten saamme käytettyä kaiken maasta saadun hyödyksi, tavalla tai toisella. Hukan minimoiminen hyödyttää niin tuottajia kuin ympäristöä, Rauhala korostaa.

Rauhala nostaa yhdeksi esimerkiksi kauran kuoresta tehtävän lämpöpelletin, jota muun muassa tuottajat käyttävät tiloillaan lämmitykseen. Hyvän lämpöarvon takia pelletti viedään A-Rehulta käsistä.

– Kun kaura kuoritaan, siitä on 25 prosenttia kuorta. Kuorimme kauraa niin Koskenkorvan kuin Varkauden tehtailla. Jos emme olisi löytäneet kauran kuorelle sopivaa käyttökohdetta, emme olisi pystyneet kasvattamaan kuoritun kauran käyttöä rehuissa sille tasolle, millä se on nyt. Perhetiloillamme broilerien rehustus koostuu 73 prosenttisesti kotimaisesta kuoritusta kaurasta ja vehnästä.

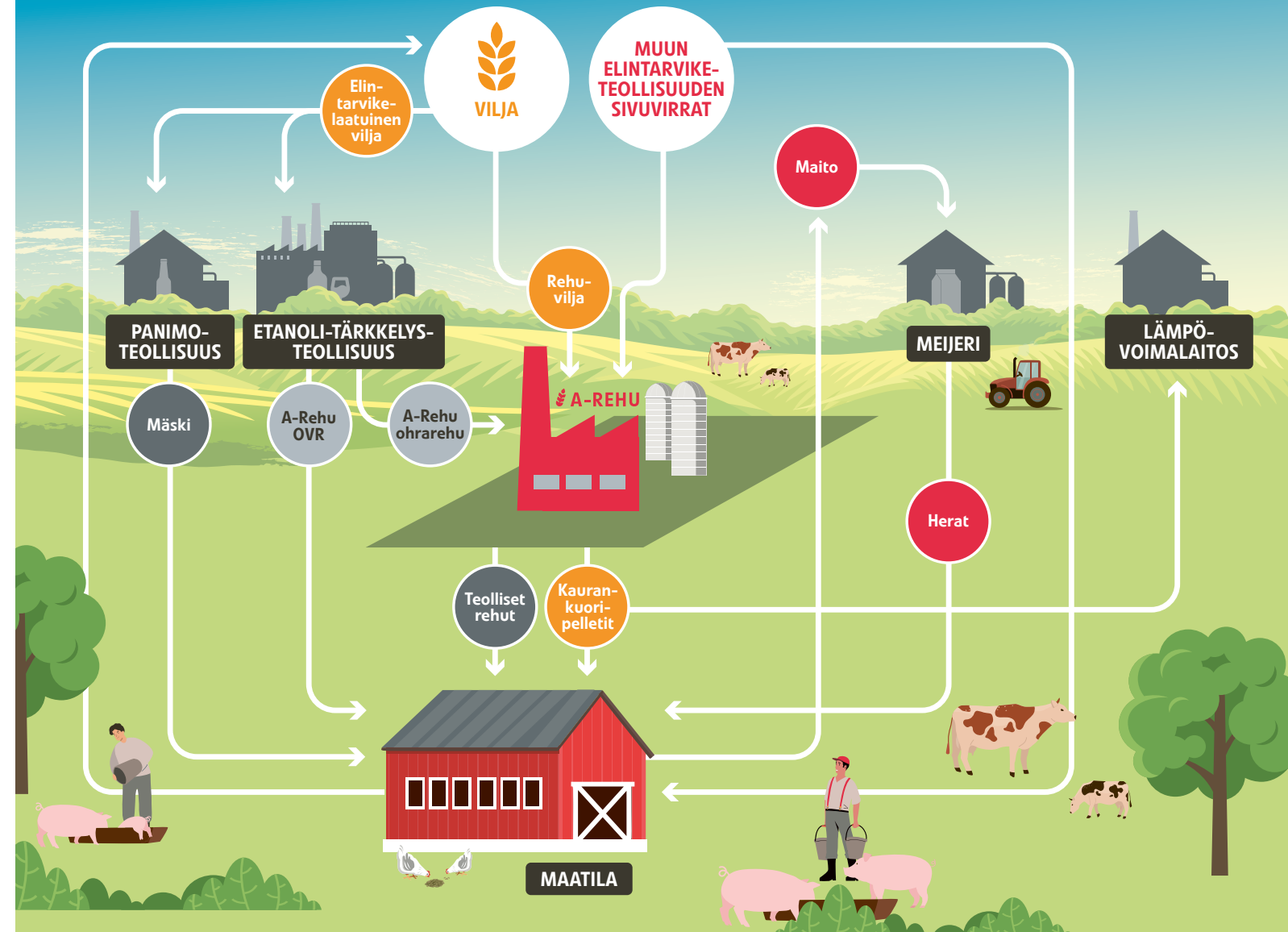
LAATU JA TURVALLISUUS EDELLÄ

A-Rehu varmistaa sivuvirroista valmistettujen rehujen laadun ja turvallisuuden tiukalla laadunvalvonnalla.

– Sivuvirtojen pitää kaikkien olla sellaisia, että ne on hyväksytty tuotantoeläinten ruokintaan, eikä niistä saa löytyä salmonellaa tai haitallisia mikrobeja. Tasalaatuisuus on tärkeää, tuottajien on voitava luottaa siihen, että hyväksi havaittu rehu toimii myös jatkossa eläinten ruokinnassa, vaikka toki muitakin muuttujia eläintuotannossa on, Rauhala kertoo.

Hakala-Rahkon mukaan kyseessä on lähtökohtaisesti hyvin korkealaatuiset ja turvalliset tuotteet, koska elintarviketeollisuuden sivuvirroissa on kyse alun perin ihmiskulutukseen tuotetuista tuotteista.

REHUSIVUTUOTTEIDEN JALOSTUS

– Luotan rehuketjuumme niin paljon, että aikanaan viihdytin tuottajia tiloilla maistamalla sioille tarkoitettua rehua. Se on täysin turvallista, mikäli hygieniä on kunnossa myös tilalla. En ole kertaakaan joutunut katumaan temppuani.

YHTEISTYÖTÄ JA INNOVAATIOITA

Hakala-Rahko kertoo, että A-Rehu tekee tiivistä yhteistyötä elintarviketeollisuuden toimijoiden kanssa uusien sivuvirtojen hyödyntämismahdollisuuksien löytämiseksi. Yritys on sitoutunut kehittämään uusia ratkaisuja ja investoimaan prosessien parantamiseen.

– Olemme pitkään hyödyntäneet esimerkiksi meijerien meille toimittamaa heraa ja laktoosia, joita välitämme tiloille sikojen ruokintaan. Panimo- ja

mallastamoteollisuuden sivuvirtoja hyödynnetään nautarehuissa. Tavoitteenamme on maksimoida sivuvirtojen hyödyntäminen ja edistää vastuullista elintarviketuotantoa niin, että koko at-rialainen ruokaketju hyötyy siitä.

Rauhalan mukaan myös kotimaisten kasvisproteiinien valmistuksessa syntyy sivuvirtoja, joiden hyödyntäminen täytyy olla mahdollista, jotta valmistus on järkevää.

– Esimerkiksi hernenproteiinin valmistuksessa syntyy sivuvirtana runsaasti tärkkelys- ja kuitufraktioita. Näille pitää olla jokin järkevä käyttökohde, jotta prosessointi on kannattavaa. Ellei käyttökohdetta löydy elintarviketeollisuudesta, näille sivuvirroille pitää löytää osoite kotieläintuotannosta.

Tuottajien kanssa tehtävä rehukehitystyö on avainasemassa, kun sivuvirtojen käyttömahdollisuuksia eläinten ravintona tutkitaan.

– Broileritiloilla ollaan kiinnostuneita testaamaan uusia rehuja ja ruokintatapoja, ja kehitystyötä tehdään kaikkien yhteiseksi hyväksi. Rehukokeita tehdään pääosin tiloilla, joilla on useampi osasto ja mahdollisuus kasvattaa kontrolliparveja samanaikaisesti. Kanaloissa kasvun ja rehunkulutuksen seuranta on päivittäistä ja tulokset saadaan heti. Jos koerhulla eläimet eivät kasvakaan odotetusti, korvaamme mahdolliset menetykset tuottajalle. Paremmasta kasvusta emme veloita, Rauhala naurahtaa. ■

Hyvä laidunkierto takaa huippusadon

Kiuruvetisellä Allisen emolehmätilalla toteutettiin laidunpilotti yhteistyössä Tuottava emolehmä -hankkeen kanssa kasvukaudella 2023. Allisten tilalla laiduntaa noin 100-päinen emokarja vasikoineen ja siitossonneineen. Vuosittainen laidunala on noin 50 hehtaaria.

Marko ja Satu Allisen tilalla laidunnukseen panostetaan monin eri tavoin. Tilalla on vuosien saatossa käytetty paljon ajatusta laitumien hoitokäytäntöihin, ja nurmien kuntoon on panostettu.

– Erinomaista pohjatyötä ei voi olla näkemättä laitumilla vieraillessa. Laiduntekniikoista saa sitä paremman vastteen, mitä parempikuntoinen nurmi on kyseessä. Siinä mielessä Allisten tila oli ihanteellinen paikka päästä havainnolistamaan hyvän laidunkiertoon sato-vaikutusta, kertoo Tuottava emolehmä-hankkeen vetäjä Johanna Näreranta.

Hyvistä laiduntamisen lähtökohdista huolimatta tilalla on vuosittain jouduttu turvautumaan laidunkauden aikaiseen paaliruokintaan. Alliset kokevat paalien ajamisen laitumelle turhauttavana ja he toivovat pääsevänsä siitä eroon.

– Kohdat, joissa paalirehua on eläimille syötetty erottaa laitumista pitkänkin ajan jälkeen. Kasvusto ja maa talleantuvat sellaisilta alueilta, jolloin ne ovat yhtä liejukkoa märillä keleillä, tuumaili Marko Allinen kesäisellä tilavierailulla.

Hankkeessa toteutetun pilotin tarkoituksena oli kehittää tilan laidunkiertoa siten, että laidunnurmi riittäisi kokeeseen valitun 25 emo-vasikkaparin pilot-

tilauman tarpeisiin koko kasvukauden läpi ilman lisäruokintaa. Pilottilauma laidunsi 10 hehtaarin suuruisia laidunaloja, johon vesi oli järjestetty juomavaunulla.

SOPEUTUVA LOHKOLAIDUNNUS

Koealueen laidunkausi pääsi alkuun hieman ennen kesäkuun puoltaväliä. Laidunalueen kartta otettiin ennen laidunkauden alkua tarkasteluun, ja koelauman rehutarve laskettiin auki. Näin saatiin muodostettua käsitys, kuinka käytettävissä oleva ala olisi hyvä jaotella koelauman kokoon nähden. Apuna käytettiin Atrian laidunsuunnitelutyökalua ja laitumien sadonarvion-

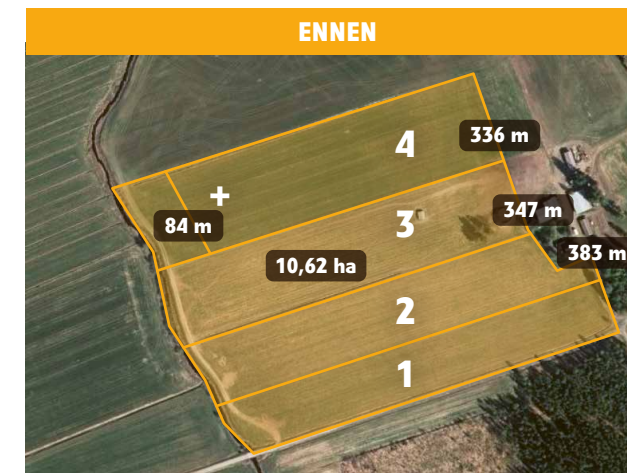
KESÄ LAITUMELLA!

Tuottava emolehmä-hanke toteuttaa tulevana laidunkautena Kesä laitumella! -kampanjana. Tempauksessa esitellään Atrialaista emolehmätuotantoa laidunpositiivisissa mielessä. Kampanjan tiloiksi ovat suostuneet tässä jutussa esillä ollut Marko ja Satu Allisen tila Kiuruvedeltä sekä Joona Piiralan tila Utajärveltä. Otathan Kesä laitumella! -kampanjan seurantaan Atria Nautakehitys ja Atrian alkutuotannon sometileillä (FB, IG ja YouTube)! #kesälaitumella2024

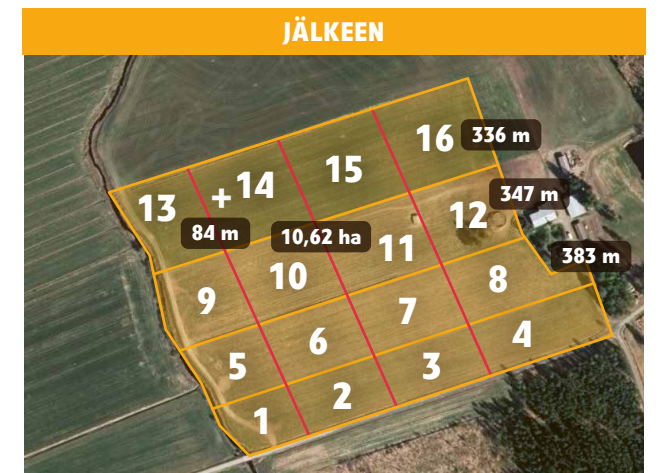
MARKO JA Satu Allinen sekä Tuottava emolehmä-hankkeen vetäjä Johanna Näreranta iloisissa laiduntunnelmissa pilotin äärellä kesällä 2023.

LAIDUNNURMEN TIHEYS on silloin sopiva, kun A-Laiduntikku jää pystyyn omin avuin. Allisten tilan laidunnurmet olivat ensiluokkaisessa kunnossa.

Keskimääräinen syöttölohkon koko 2,5 ha

Keskimääräinen syöttölohkon koko 0,6 ha pienimmillään

KOEALUEEN SYÖTTÖLOHKOJAKO ennen pilottia ja pilotin jälkeen.

tityökalua. Laidunnustavaksi valittiin kiertävä syöttölohkolaidunnus ja reunaehdoiksi asetettiin muutamia periaatteita:

1. **Syöttölohkon koko** on sopiva silloin, kun kulloinkin syötössä olevan lohkon kasvusto riittää lauman tarpeisiin 3–4 vuorokauden ajaksi.
2. **Pääsy aiemmin syötössä olleelle** lohkolle estetään, eli perälauta pitää olla kiinni.
3. **Kasvustoa ei saa yli- tai alilaiduntaa.** Kasvustoa tarkkaillaan, ja kiertoa sekä syöttölohkon kokoa sopeutetaan nurmen mukaan.

Alliset olivat ennen pilottivuotta laiduntaneet koealuetta noin 2,5 hehtaarin suuruisissa syöttölohkoissa, joita oli alueella yhteensä siis neljä. Eläimet olivat usein viettäneet yli viikon aina yhdellä syöttölohkolla kerrallaan.

Rytmityksen takia joitakin syöttölohkoja tehtiin vuosittain säilörehuksi, kun kasvustot olivat ennättäneet venähtää liiaksi.

Laidunnurmen kasvu tyrehtyi monesti heinäkuussa, jonka jälkeen loppukausi syötettiin paaleja. Uuden suunnitelman myötä alueen syöttölohkojen määrä oli 12–16 välillä. Tiheimmillään syöttölohkon koko laski keskimäärin 0,6 hehtaaria.

– Väliaidat toteutettiin multitolpilla ja Gallagherin saporotolpilla ja väliaitalinjoja oli vain kaksi, niitä siirrettiin kauden edetessä takalanka uudeksi etulangaksi ja niin edelleen, mainitsee Näreranta.

LAIDUNTEN SATO KOLMINKERTAISTUI

Alliset toteuttivat suunnitelman mukaista laidunkiertoa läpi laidunkauden. Ensimmäinen ja ilmiselvin vaikutus laidunkiertoon muutoksella oli tehollisen laidunkauden pituus, joka kasvoi aikaisemmasta noin 40 vuorokaudesta 70 vuorokauden. Tuona aikana eläimet olivat pelkän laidunnurmen varassa, eikä paaliruokinnalle ollut tarvetta. Kierron piteneminen kuukaudella tarkoitti myös, että laidunsatojen täytyi kasvaa.

Satotasot laskettiin eläinten syönnin ja vasikoiden kasvujen perusteella. Lähötötilanteessa tilan laidunsadot vanhoilla käytännöillä olivat noin 2000 ka kg/

ha luokkaa ja pilotin toteutuksen myötä sato nousi noin 6000 ka kg/ha luokkaan. Tulos oli kerrassaan upea.

Moni tuottaja varmaan pohti laiduntamista miettiessään ja tätä juttua lukiessaan ajankäyttöä. Epäröintiä aiheuttaa myös se, että kuinka paljon laiduntamiseen kannattaa panostaa. Hyvän laidunkiertoon toteuttaminen ei lisää työajankäyttöä ja esimerkiksi Allisten tapauksessa se jopa vapautti aikaa muuhun, kun paaleja ei tarvinnut ajaa laitumelle.

Aitaamisesta ei tarvitse tehdä ongelmaa eikä kallistakaan syöttölohkojaon takia. Esimerkiksi pilotin toteutus vaati kaksi hyvää lankakelaa ja kymmenkunta siirtoaitatolppaa, vaikka syöttölohkoja oli lähemmäs 20.

Onnistunut laidunnus lähtee liikkeelle laidunnurmen hyvästä kunnosta ja satopotentiaalista. Lisäksi kiertoa mietitään etukäteen, ja onnistuminen varmistetaan pitämällä kiinni muutamista tässä jutussa mainituista periaatteista. ■

Kohti sesonkia

SIIPI

TEKSTI: Matti Perälä, siipikarjaliiiketoiminnan johtaja, Atria Suomi Oy

Kesää kohti hyvin odotuksin

Siipikarjan kulutus on jatkanut viime kesästä lähtien hyvällä uralla. Talven aikana sen kulutus on kanan vetämänä ollut viiden prosentin luokkaa. Vahva kuluttajatrendi jatkaa totutulla uralla. Vähittäiskauppamarkkinassakin kolmen ensimmäisen kuukauden kasvuvauhti on kolmen prosentin luokkaa. Volyymissa kiloja mitaten ja edellisvuoteen verraten.

Vuoden suurin sesonki on täällä, ja siihen lähdetään kotimaan markkinoilla varovaisen innostuneina. Toivoa sopii, että kuluttajien taloudellinen tilanne paranisi tulevaisuudessa. Viljamarkkinoiden kehityksen määrittää tuleva kasvukausi niin kotimaassa kuin maailmalla.

Foodservice asiakkuuksissa kärsitään kuluttajien ostovoiman heikkenemisestä. Asiakkaita ei riitä ravintoloihin en-tiseen malliin, ja keskiostos jää totutua pienemmäksi. Tämä ilmiö näkyy nyt kaikissa ravintolatyypeissä. Sama ilmiö tuntuu vähittäiskaupan hyllyssä siten, että ostetuimmat tuotteet ovat nyt fileesuikaleita eri tavoin maustetuina tai maustamattomina. Vuosikau-sia fileepihvit ovat olleet suurin vähit-täiskauppamarkkinan segmentti, mutta nyt se on saanut antaa tilaa kuluttajalle edullisemmalle suikaleelle. Aivan perusruoka houkuttaa nyt ostajia, ja ka-nansuikaleet ovat juuri sitä edullista arkiruokaa. Fileepihvit ovat kilomää-rältään heti seuraavana ja kolmantena ovat siivet rentojen ruokahetkien suosikkina. Arvoltaan fileepihvit ovat toki edelleen ykkösenä. Ne ovat kuluttaja-hinnaltaan kalliimpia, mutta aivan yhtä moneen ruokahetkeen sopivia. Erityi-

sesti nyt, kun grillauskausi on kuumim-millaan.

Kulutus siis kasvaa, joten kaiken pitäisi olla atrialaisen broileriket-jun kannalta kunnossa. Valitettavasti tuontibroileri ottaa liikaa osuutta tällä hetkellä. Talvikuukausien kulutuksen kasvusta tuonti on napannut yli puolet. Kulutuksen kasvu ei siivitä kotimaista, eikä atrialaista tuotantoa kasvuun. Samalla me olemme kokeneet kotimai-sen kilpailun kovempaa kuin pitkään aikaan, emmekä ole kasvaneet aivan odotustemme mukaisesti. Meidän on siis huolehdittava kilpailukyvyystäm-me entistä paremmin. Meidän on vält-tämätöntä kasvaa kulutuksen kasvun tahdissa. Siihen uusi käytössä oleva teu-rastamommekin antaa hyvät eväät. Kun samalla huolehdimme koko ketjumme kilpailukyvyystä, saavutamme kaikille ketjun osille välttämättömän kasvun.

SIKA

TEKSTI: Markku Hirvijärvi, johtaja, lihaliiiketoiminta & vienti- ja teollisuuskauppa, Atria Suomi Oy

Heilahteluja markkinassa

Suuressa osassa Eurooppaa pääsiäi-nen oli varsin sateinen ja tämä vaikutti myös possun ravintolakauppaan. Mat-kailu oli pienempää kuin tavallisesti. Säiden lisäksi matkailuun vaikuttaa myös kuluttajien taloudellinen tilanne Euroopan alueella.

Alkuvuonna Euroopan pakkasvaras-tot ovat hieman kasvaneet, mutta näin tapahtuu aina, kun varaudutaan vuo-den pääsesonkiin. Sikalajitelmista on hyvä kysyntä. Varsinkin makkaralajitel-mat ovat kysynnän osalta korkeammal-

la kuin pitkään aikaan. Vastaavasti arvo-osat ovat hiljaisemmassa vauhdissa kuin aikoihin.

Tanska on edelleen ongelmissa liial-lisen tuotantovolyyminsä kanssa, ja on Euroopassa tällä hetkellä hinnoissa sel-keästi muiden alapuolella. Tämä aiheut-taa häiriöitä markkinaa.

Kiinassa palalihakauppa on edelleen kannattamatonta eurooppalaisille ja käytännössä Euroopasta ei näitä tuot-teita Kiinaan viedä. Päiden, sorkkien ja saparoiden kauppa käy hyvin ja ole-tamme hintatasonkin pysyvän tasaise-na H1 aikana.

Etelä-Koreassa ravintola-asiakkaiden viesti on, että myynti on pudonnut noin 10 prosenttia edellisvuosiin nähden. Syynä voi olla taloudellisen tilanteen heikkeneminen. Ravintoloissa käydään harvemmin tai valitaan edullisempaa. Lounasravintolat pyörivät melkein ku-ten ennenkin.

Japanissa markkina ei ole otollisin, mutta atrialainen antibioottivapaa tuot-teisto on kehittynyt hyvin ja jatkaa kas-vuaan. Odotamme kasvun jatkuvan

vähintään H1 ajan. H2 aikana laajen-namme asiakaspohjaa antibioottiva-paalle tuotteistukselle.

Kotimaassa vuoristorata on kuvaavin sana Q1 ajalle. Lakko aiheutti meille monenlaista päänvaivaa ja taloudellisia tappioita. Kun verrataan maaliskuuta 2023 tähän vuoteen, oli viennin liike-vaihdon ero -5M€.

Asiakkaamme viennissä olivat ym-märtäväisiä, mutta huolissaan tilanteen pitkittymisestä. Huoli on aiheellinen, ja me teemme kaikkemme, että saamme kahden viikon aikana lastattua niin pal-jon kuin mahdollista (kirjoitettu 11.4). Meihin luotetaan edelleen, ja se meidän tulisi pitää.

Vähittäiskauppa on käynyt alkuvuo-desta melko tasaisesti mutta uusien va-likoimapaikkojen kautta markkina voi muuttua edelleen haastavammaksi, kun ulkomaiset tuotteet valtaavat hyl-lytilaa. Toivottavasti nämä tuotteet eivät päädy kuluttajien ostoskoriin.

Valmisruuat ja lihavalmisteet suorit-tavat edelleen hyvin ja toivotaan näiden suoritusten jatkuvan 2024 aikana.

NAUTA

TEKSTI: Markku Hirvijärvi, johtaja, lihaliiiketoiminta & vienti- ja teollisuuskauppa, Atria Suomi Oy

Varastotasot edelleen korkeita, mutta laskusuuntaisia

Viimeksi kirjoitin, että toivottavas-ti pakkasvarastot Euroopassa lähtevät laskuun, ja nyt laskusuunta on alkanut!

Varastotasot ovat edelleen korkealla, mutta laskusuunta on alkanut, mikä on todella hyvä uutinen. Lasku näyttää ta-pahtuvan rasvaisemmissa lajitelmissa, mistä valmistetaan esimerkiksi kebab ja osa hampurilaispihveistä. Eli N3 ja N2

osalta kysyntä on nyt ollut suurempaa kuin tuotanto – hyvä näin!

Toivotaan, että varastojen lasku jat-kuu läpi kesän ja myös muiden, kuten vähärasvaisempien lajitelmien osal-ta kauppa alkaisi piristymään. Ylensä niin käy, kun kysyntä jatkuu tarpeek-si kauan.

Pääsiäinen oli varsin sateinen suures-sa osassa Eurooppaa, ja tämä vaikutti naudan ravintolakauppaan. Matkailu oli pienempää kuin tavallisesti. Säiden lisäksi matkailuun vaikuttaa myös ku-luttajien taloudellinen tilanne Euroo-passa.

Arvo-osien kysyntä on edelleen erit-täin nihkeää. Premium-taso suorittaa edelleen varsin hyvin, mutta massa-tuotteet eivät. Kuluttajien taloudellinen tilanne ei ole vielä parantunut, ja kulu-tus on valitettavasti laskenut arvo-osis-a edelleen.

Vuotakauppa on hiipunut kuukausi kuukaudelta, johtuen kenkä-, sohva- ja automyyntin vähenemisestä. Nykyään autoissa saatetaan suosia keinonahkaa enemmän. Aidon nahan käyttäminen

olisi ekologinen valinta, koska silloin ruuaksi kasvatettu eläin saadaan koko-naan käyttöön.

Tanskassa JN-Meat kipuili hieman pienen pääsiäismyyntin kanssa, mut-ta toipui varsin nopeasti kasvaneen Es-panjan myynnin ansiosta. Volyymi on kehittynyt positiivisesti arvo-osissa al-kuvuoden aikana.

Ruotsissa lajitelmat ovat liikkuneet hyvin, ja arvo-osa kaupan oletamme piristyvän kesällä. Hintataso Ruotsissa ei ole ollut alkuvuodesta riittävä.

Kotimaassa kuluttajien ostovoima vaikuttaa edelleen naudan arvo-osa-kauppaan. Pääsiäisen myynti oli hyvä volyymillisesti. Hintatasot eivät olleet ”mairittelevia”, mutta kuljemme ke-sään terveemmällä varastolla, ja toivo-taan kesän myynnin toteutuvan suun-nitellusti.

Vahva punaisenlihan myynti pääsiäi-senä kertoo, että kysyntää lihalle on, kun hintataso kohtaa.

Jauheliha ja kebab raaka-aineet ovat myös kotimaassa menestyjien joukossa alkuvuodesta.

VILJA

TEKSTI: Ilkka Ala-Fossi, rehuliiketoiminnan johtaja, A-Rehu Oy

Tuleva kasvukausi ratkaisee syksyn hintatason

Viljan hinta Euroopassa laski talven ai-kana tasaisesti, mutta kevään aikana hinnat ovat kääntyneet noususuuntai-seksi. Laivaukset Ukrainasta ja Venä-jältä, Mustanmeren kautta maailmal-le, ovat jatkuneet ja ukrainalaista viljaa on tullut myös EU:n markkinoille. EU:n alueella viljan kysyntä on ollut maltilli-

sempaa kotieläinmäärien pienentyes-sä. Markkina on siten ollut tarjontavoit-toinen.

Alkavan satokauden näkymät sekä Mustanmeren- että USA:n alueella ovat kesää kohden mentäessä muuttuneet hieman haastavammiksi. Venäjän ja USA:n satonäkymät ovat olleet edellis-tä vuotta paremmat, mutta huhti-tou-kokuun vaihteessa sääolosuhteet ovat vaikuttaneet näkymiä heikentävästi. Kylvöt Mustanmeren alueella ja Poh-jois-Amerikassa ovat kirjoitushetkellä meneillään, ja markkina seuraakin tar-kasti säätilan kehittymistä tärkeillä vil-jelyalueilla. Etelä-Amerikassa korjattiin varsin hyvä soijasato, mutta toukokuun alun sateet käänsivät markkinahintoja uudelleen nousuun. Soijan osalta mark-kina siirtyy nyt seuraamaan USA:n kas-vukauden onnistumista.

Kotimaassa viljan hinnat olivat talven ajan muuta EU-aluetta korkeammalla, mutta kevään aikana hinnat alkoivat seurata muualla Euroopassa nähtyä ke-

hitystä. Kauran hinta on kuluvalle sa-tokaudella ollut selkeästi muita viljoja korkeampi, johtuen haastavasta sato-kaudesta 2023–24. Satokaudelle 2024–25 kauran viljelyalojen odotetaan nouse-van sekä Suomessa että muissa tärkeim-missä tuotantomaisissa, ja kauran hin-tanoteeraukset ovat läheneet laskuun.

Viljamarkkinoiden näkymä eteen-päin on toukokuun alussa odottava. Hinnat ovat vahvistuneet hieman tal-ven laskun jälkeen. Viljojen futuurit ennustavat uudelle satokaudelle hie-man kevään tasoa korkeampaa hintaa. Markkina seuraa kuitenkin touko-hei-näkuun sääolosuhteita ja kasvustojen kehittymistä ja muutokset ovat mahdol-lisia. EU:n alueella syysvilja-alat jäivät tavanomaista pienemmiksi ja varsinkin Länsi-Euroopassa liika kosteus on hai-tannut myös kevätkylvöjä. Kotimaassa viljakauppa on rauhallista kesän ajan ja kasvukauden olosuhteet kotimaassa ja maailmalla ratkaisevat syksyn hinta-tason.

TEKSTI: Hanna Hyvärinen, markkinointisuunnittelija, A-Tuottajat Oy ja A-Rehu Oy;
Milla Annala, Kind Company Oy KUVAT: Tuukka Kiviranta

Atria 100 Nuorta Tuottajaa -koulutuksen antia osallistujien silmin

Atria 100 Nuorta Tuottajaa -koulutusohjelma saavutti huipennuksensa Helsingissä huhtikuussa 2024. Viimeisen koulutuspäivän päätteeksi osallistujat kokoontuivat todistusten jaon ja yhteisen illallisen merkeissä Atrian Muré-ravintolassa.

100 Nuorta Tuottajaa -koulutukseen osallistui 36 tuottajaa. Mukana olivat muun muassa **Venla** ja **Lauri Kajan**, **Tapani Saunamäki** ja **Kasimir Kokkonen**. Kaikilla neljällä on vahva tausta alkutuotannossa, ja nuoret tuottajat antoivatkin arvokasta palautetta koulutusohjelmasta. Kaikkien mielestä mahdollisuus tavata muita tuottajia ja verkostoituminen heidän kanssaan oli erittäin arvokasta.

VERKOSTOITUMINEN JA TIETOJEN SYVENTÄMINEN MOTIVOIVAT

Lauri Kajan, 26, on kasvanut maatilalla, jossa nautojen loppukasvatus on ollut päivittäistä työtä. Puoliso Venla, 25, puolestaan on opiskellut metsätieteitä ja kasvanut maitotilalla. Venlalle lihantuotanto on uudempi aluevaltaus, ja siksi koulutusohjelman opit ovat hänelle erityisen tärkeitä uutta roolia opetellessa.

Kun kysytään, miksi he hakeutuivat mukaan koulutusohjelmaan, vastaus on selvä. Lauri haluaa kehittää itseään ja verkostoitua muiden nuorten tuottajien kanssa. Venla näkee koulutuksen mahdollisuutena syventää tietämystään maataloudesta.

– Viljelyn tulevaisuus ja lihantuotannon asema yhteiskunnassa ovat aiheita, jotka herättävät paljon ajatuksia.

Saunamäki, 23, on jo emobroilerien kasvatuksen konkari. Hänen tilallaan kasvaa 28 000 emobroileria. Hän osallistui Atria 100 Nuorta Tuottajaa -koulutusohjelmaan, koska halusi verkostoitua muiden nuorten tuottajien kanssa.

– On mielenkiintoista kuulla, miten muut nuoret yrittäjät lähestyvät samoja haasteita.

Kokkonen, 26, on lihasikojen tuottaja. Hänelle koulutus oli ainutlaatuinen mahdollisuus verkostoitua, oppia lisää alasta ja Atriasta yrityksenä. Erityisen mieleenpainuva miehelle oli Pro Agrian talousjohtamisen kehityspäällikkö Ari Noposen luento.

– Luento talouden hallinnasta ja maksuvalmiuden tärkeydestä oli silmiä avaava.

TERVEISET SUUNNITTELIJOILLE

Saunamäen kiittelee toimivista järjestelyistä, mutta päivien sisältöä olisi hyvä päästä pohtimaan aina yhdessä.

– Tiiviit aikataulut ovat tehokkaita, mutta lisäaika keskusteluille ja ideoiden vaihdolle olisi arvokasta, hän ehdottaa.

Lauri Kajan on samoilla linjoilla koulutusohjelman rakenteesta.

– Esimerkiksi kaksipäiväiset kokonaisuudet antaisivat enemmän aikaa tutustua toisiin tuottajiin.

Venla Kajanista koulutus oli itse hyödyttävä, mutta näkisi myös uuden kohderyhmän, joka tarvitsisi lisätietoa.

– Koulutusta tarvitsisivat myös nuoret journalistit. Maatalous ansaitsee tulla kerrotuksi oikein, hän painottaa.

Kokkonen lähettää kiitokset koulutusohjelman suunnittelijoille.

– Hyvää työtä! Koulutus oli erinomaisesti järjestetty, ja se tarjosi meille mahdollisuuden tavata muita tulevaisuuden ruoantuottajia.

TULEVAISUUDEN VISIOT

Nuoret tuottajat ovat maatalousalan toivo, siksi onkin tärkeä pohtia kuinka he itse näkevät tulevaisuutensa. Lauri ja Venla Kajan uskovat tulevaisuuteen ja omiin mahdollisuuksiinsa vaikuttaa.

– Haluan kehittää tilaamme ja olla osa tätä yhteistöä, Lauri painottaa.

Puolisonsa Venla puolestaan pohtii mahdollisuutta toimia edustajistossa.

– Se olisi tilaisuus vaikuttaa ja tuoda uusia näkökulmia. ■

Hae koulutukseen:
atriatuottajat.fi/100NT

LIEPALAN TILALLA

22.–28.4.

KUVAT: Ilkka Koski

Poikimisia, tapahtumia ja takatalvea

TUOTTAJAN VUOSI

Viikko tilalla -juttusarjassa seurataan neljän tilan arkea eri vuodenaikoina. Jokainen tila esittäytyy vuorollaan Atria Tuottajat-lehdessä ja loput kolme kertovat viikkonsa kuulumiset nettisivuilla.

Lue, miten viikko eteni muilla tiloilla: atriatuottajat.fi/viikkotilalla

Liepalan tilan viikkoon mahtui niin iloisia onnistumisia kuin kurjempiakin hetkiä. Kaiken kaikkiaan viikko kääntyi positiivisen puolelle, kun poikimiset onnistuivat hyvin, ehdittiin tavata kollegoita, apevaunun remontti onnistui ja saatiin tilalle myös uuden 100-tonnarin palkinnot!

ASiantuntijan silmin

Kun itä ja länsi kohtaavat

Suomen itäisimmässä kunnassa Ilo-mantsissa sijaitsevilla Liepalan tilalla on pitkät sukujuuret, sillä tila on ollut Villen suvun omistuksessa tiettävästi jo 1700-luvun puolivälin paikkeilta alkaen. Tilan pitkään historiaan mahtuu monenlaisia muutoksia, viimeispänä vanhan parsinavetan yhteyteen vuonna 2015 rakennettu lypsypihatto.

Nykyisen nuoren parin luotsauksessa tilalla yhdistyy Villen itäsuomalainen huolellinen ja harkitsevainen tekeminen sekä Kaisan Etelä-Pohjanmaalta tuttu toimeliaisuus ja tehokkuus. Työnjako on selkeä: Ville vastaa kone- ja peltotöistä sekä appeen teosta, Kaisan vastuulla on tilan lehmien ja vasikoiden hoito. Päivittäiset navetta-työt hoidetaan yhdessä. Lisäksi Kaisa tekee tärkeää työtä somessa eli jakaa tilan päivittäistä arkea kuluttajien silmille erilaisten päivitysten myötä, tuoden näin esille aitoa, sisukasta ja rehellistä suomalaista maataloutta.

Liepalan tilan toiminta on kehittynyt vuosi vuodelta, tilalle on sy-dämenasia nautojen hyvinvointi ja tuotostasoa on parannettu ruokinnan suunnittelulla sekä optimoinnilla. Onnistumisista kertovat mm. yrittäjäparin aikana tilalla saavutetut ensimmäiset kolme satatonnari-lehmää! Yhteisissä palavereissa esiin nousee usein myös kehitysmietteitä ja suunnitelmia tuleville vuosille. Maatilan töiden lisäksi Ville ja Kaisa toimivat myös molemmat edunvalvonta- ja luottamustehtävissä.

Tällä tilalla on aina ilo vieraillla, eikä vähiten siksi että välttäisin Liepalan tilan lehmillä olevan Suomen parhaat maisemat – avautuuhan näkymä robottipihatosta suoraan Koitere-järven aavalle ulapalle.

Laura Turunen
Asiakkuuspäällikkö, Nautasuomi Oy

MAANANTAI

Uusi viikko pyörähti käyntiin jännittä-vissä merkeissä, kun tilalle saapui sun-nuntai-iltana vähän jopa yllättäen uusi

LIEPALAN TILA

YRITTÄJÄT:
Ville Puhakka & Kaisa Peura

TUOTANTOSUUNTA:
Maidontuotanto. Robottipihatto, jossa lehmä lypsää yksi Lelyn A4.

PERUSTETTU:
Tila on ollut Villen suvulla tiettävästi vuodesta 1768 alkaen. Ville tuli mukaan tilan toimintaan 2015, samana vuonna valmistui uusi pihatto. Kahdestaan Ville ja Kaisa ovat luotsanneet tilaa vuodesta 2021. Lehmä on lypsässä yhden lypsrobotin verran ja nuorkarja päälle. Navetassa asustaa yhteensä noin sata päättä.

MUUTA:
Tilan arkea voi seurata @peurakaisa-tililtä Instagramissa.

hiirivahti Miisu vanhan Mosse-kissan kaveriksi. Kissat ovat meillä tärkeä osa pihapiirin tuholajistorjuntaa niin hiiri- kuin jänisrintamalla. Kun aamunavetoinnit oli saatu purkkiin, **Ville** lähti Joensuuhun Pohjois-Karjalan toiminta-alueen Maatalouslomituksen yhteistoimintaryhmän kokoukseen päiväksi, ja minä jäin seurailemaan kuinka Unelma-hiehon poikiminen navetalla etenee. Puolen päivän kohdilla valmistauduin poitukseen, mutta päästessäni paikalle hieho oli juuri poikunut itsenäisesti ison lehmävasikan! Hieho hoiti vasikkaa hienosti, joten jätin ne rauhassa poikimakarsinaan. Iltanavetalla tulikin sitten ohjelmaa normitöiden päälle. Unelma-hieho lypsettiin ensimmäisen kerran, ja se onnistui mukavasti. Varsin raamikas ayrshire-hieho ja robotille sopiva utare sai hymyn huulille! Teimme iltatöiden yhteydessä myös raskaan päätöksen ja päädyimme lopettamaan Tenge-ensikon, sillä sen jalka ei ollut parantunut useasta hoitokerrasta huolimatta. Päivä päättyi siis ikävästi raatoauton tilaamiseen.

TIISTAI

Tälle viikolle oli luvassa valtavasti menoja ja ohjelmaa, joten minä suunnitelin aamunavetan jälkeen viikon kulua. Onneksi tiistaille ei ollut sovit-tuja menoja, joten oli aikaa keskittyä kotihommiin ja sai hoidettua listalla olleita asioita pois päiväjärjestyksestä. Ville keskittyi tekemään valmistele-via toimenpiteitä ja suunnitelmia tarvikkeista loppuviikon apevaunuremonttiin. Sen lisäksi hän korjasi hiehoikäytävän vesikuppeja, vaihtoi robotilta tulevan älyportin tolpan ritiläkiinniikkeet ehjiin ja kantoi navetalle turvetta. Muutenkin päivä kului pitkälti navetalla puuhasteluun. Minä tyhjensin sairas-

karsinan Tengen jäljiltä, siivoilin paikkoja, ilmoitin syntyneet vasikat rekisteriin ja välitykseen sekä laitoin niille korvamerkit. Tein Uuru-hieholle kaulapannan ja iltanavetan yhteydessä siirsimme Uurun lehmäpuolelle totuttelemaan ennen poikimista.

KESKIVIikko

Tällä kertaa tehtiin aamunavetta varsin vauhdikkaasti, sillä jo kello kymmeneltä alkoi Pohjois-Karjalan Karjakerhon kevätpäivä Joensuun raviradalla. Tällaiset tapahtumat ovat mukavia, kun niissä pääsee vaihtamaan kuulumisia kollegoiden ja firmojen edustajien, kuten esimerkiksi tilamme asiakkuuspäällikkö **Laura Turusen**, kanssa. Kevät-päivässä Faban tekninen myyjä **Anne Konsti** esitteli Faban valikoimia ja itselleni jäi erityisesti mieleen vasikoille tarkoitettu karjarahja. Meillä lehmiltä sellainen jo löytyy, mutta haluaisin vasikoillekin! Siinä kasvaisi niin omat uudistushiehot kuin välitysvasikatkin kohisten, kun ne pääsisivät koko ajan rapsuteltaviksi. Kaikesta ihanuudesta huolimatta karjarahja ei kuitenkaan ollut ykkösasia vaan kohokohtamme oli hakea Kajastuksen 100-tonnari palkinnot. Aina yhtä hieno tunne ja luo uskoa omaa tekemiseen, kun karjassa on kestäviä lehmiä. Luotto omaan ammattitaitoon välillä hiipuu, joten tällaiset hetket ovat hyvää polttoainetta. Reissun lopuksi Ville teki hankintoja viikonlopun apevaunuremonttia varten. Kotiin palatessamme meitä odotti vielä navetan iltatyöt, täytetyn typpipöntön nosto sisälle ja Sabriina-lehman siemennys.

TORSTAI

Tähän aamuun herättiin ulkona kuuluvan kolinaan, kun raatoauto kävi ha-

kemassa Tengen kyytiin. Aamunavetoinnin jälkeen minä muurasin itseni tietokoneen ääreen ja tein Pohjois-Karjalan Karjakerhon Tila-Muurikki näyttelyn tulostuloja Facebookiin julkais-tavaksi. Siinä menikin pitkälti minun päiväsaikani. Sillä aikaa Ville huoli ja valmisti lietekärryä valmiiksi kevään lietteensiirtoa varten. Alkuillasta minä kävin Ilo-mantsissa viikoittaisella sähkövuorolla pelaamassa ja Ville oli sen aikaa vahtimassa siskonsa lapsia. Kotiin palatessa tuprutti jälleen lunta tai-vaan täydeltä niin, ettei autolla ajaessa eteensä nähnyt ja keväinen tunnelma vaihtui muutamassa tunnissa valkoiseen lumipeitteeseen. Iltanavetalle meno viivästyi sen verran, että menimme navetalle vasta yhdeksän aikaan illalla. Onneksi navetalla ei ollut mitään ongelmia niin perushommilla päästiin.

PERJANTAI

Aamunavetan aikana Toive-lehmä alkoi selvästi olemaan rauhaton, eikä mennyt kauan, kun vesipää tuli jo näkyviin. Valmistelin sille poikimakarsinan valmiiksi ja päästin sen sinne omassa rauhassa poikimaan ja lähdin itse aamupalalle. Meillä olisi ollut MTK-Pohjois-Karjalan kevätkokous Joensuussa, mutta osallistuimme siihen tällä kertaa etänä. Edellisillan myöhäinen iltanavetta verotti sen verran aamulla, että päätettiin tehdä aamunavetta rauhassa ja osallistua linjoille kotoa käsin. MT-K:n kokouksen jälkeen jatkoin jälleen Karjakerhon hommissa, mutta tällä kertaa kävin läpi näyttelyssä olleiden nautojen kuvia ja nimesin ne julkaisua varten. Samalla seurasin sivusilmällä poikimisen etenemistä navetan kame-roista. Villellä oli kokouksen jälkeen päivän ohjelmassa rehuvaraston siivoamista, apevaunuremontin valmistelua

ja ennen iltanavettaa hän kävi tekemässä putkitöitä vuokralaisille. Ville teki iltanavetalla hiehoille ison satsin apetta eteen, jotta ne pärjäisivät sillä seuraavan päivän. Minä siirsin Yakov-vasikan yksilökarsinasta juottoautomaalille muiden sekaan.

LAUANTAI

Ville laittoi aamulla ensimmäisenä lehmäapteen pyörimään, koska tänään oli apevaunun remonttipäivä. Onneksi Villen isä **Jari** oli lupautunut tulemaan Villen avuksi remontissa, ja minun tehtäväni oli vastata työmiesten ruokahuollosta ja navetasta sillä aikaa. Remontin tarkoituksena oli paikkaila kulunutta apevaunua ja vaihtaa sekoitusruuvit uusiin. Vanhat sekoitusruuvit olivat jo niin kuluneet, että tällä remontilla saadaan varmasti paljon tehokkuutta ja säästöä aikaan. Miehillä menikin siinä projektissa lopulta koko päivä. Onneksi lehmien ja hiehojen apetriitti koko remontin ajaksi ja illalla ne jo saivat uutta rehua eteensä, kun apevaunu oli valmis. Minä tein tällä kertaa iltanavetan hommat yksin.

SUNNUNTAI

Tein myös aamunavetan yksin, kun Villellä meni remontissa niin pitkään illalla. Navetalla ei ollut onneksi mitään ihmeellistä vaan hommat sujuivat sutjakkaasti. Normaaleista päivittäisistä hommista poikkesi ainoastaan se, että uusi jalostussuunnitelma oli tullut sähköpostiin. Päivitin sen heti navetan tietokoneelle, koska olin valinnut typpipönttöön uusia sonneja käytettäväksi. Meillä on kummallakin siemennys-luvat, eli siemennämme lehmät itse. Muuten tämä sunnuntai kääntyi enemmän rauhoittumisen puolelle. Vielä iltanavetta ja viikko on taas pulkassa! ■

TEKSTI: Ilkka Ala-Fossi, rehuliiketoiminnan johtaja A-Rehu Oy; Harri Muilu, myyntijohtaja, Atria Sika; Marika Ristiharju, palvelupäällikkö, Nautasuomi Oy **KUVA:** Tuukka Kiviranta

Sujuva rehutoimitus tuo kaikille etua

A-Rehun tehtailta toimitetaan kuukausittain tuhansia rehutilauksia kotieläintiloille ympäri Suomen. Rehut valmistetaan aina tilausten mukaan, jolloin rehu on varmasti tuoretta saapuessaan tilalle. Sujuva toimitus vaatii hyvää ennakkointia ja suunnittelua ketjun jokaisessa vaiheessa.

Rehun tilaaminen onnistuu tuottajapalvelun ja oman asiakkuuspäällikön lisäksi myös A-Rehun verkkokaupasta. Verkkokauppa palvelee ympäri vuorokauden. Atria Tuottajien verkkopalveluun kuuluvalla Tuottajan työpöydällä on myös siiloseuranta, joka ennustaa rehujesi riittävyyttä ja muistuttaa viestillä seuraavasta tilauksesta. Voit ottaa muistutuksen käyttöön verkkopalvelussa, jos se ei vielä ole käytössä.

TILAA IRTOREHUT AJOISSA – SÄÄSTÄ RAHAA

A-Rehun valmistamat irtorehut toimitetaan alueellisten reittipäivien mukaan. Oman alueesi toimituspäivät voit tarkistaa tuottajapalvelusta tilauksen yhteydessä. Verkkokauppa näyttää reittipäivien mukaiset toimituspäivät tilausvaiheessa. Irtorehutilauksen ja toivotun toimituspäivän välissä tulisi olla vähintään kaksi arkipäivää. Viikoittain pieni osa tilauksista saapuu meille viime tipassa ennen toivottua toimitusaikaa. Pikatoimitukset voivat aiheuttaa aikataulumuutoksia kaikkiin päivän kuormiin ja tehtaan suunniteltuun tuotantoon. Yksi pikatoimitus voi näin viivästyttää monen muun asiakkaan toimitusta. Tämän vuoksi toimi-

tuspäivänä tai toimitusta edeltävänä arkipäivänä tehtyihin tilauksiin lisätään pikatoimituslisä, jonka suuruus on 300 € alv 0 %. Välttämällä pikatoimituksia, varmistamme toimitusten sujuvuuden, kustannustehokkuuden ja täsmällisyyden kaikille asiakkaille.

”Sujuva toimitus vaatii hyvää ennakkointia ja suunnittelua ketjun jokaisessa vaiheessa.”

OHJEET SÄKKIREHUIEN JA OMANOUDON TILAUKSIIN

Säkkirehut toimitetaan viimeistään 5–10 päivän sisällä tilauspäivästä tai toivottuna ajankohtana myöhemmin. Kuljetusliikkeen alueelliset jakopäivät voivat vaikuttaa toimitusaikatauluihin. Tilaukset tulisi jättää vähintään viisi arkipäivää ennen aikaisinta toivottua toimituspäivää.

Tuotteita voi noutaa myös omalla kuljetuksella. Tällöin tarkempi nouto-aika tulee sopia asiakaspalvelun kanssa – irtorehuilla vähintään kaksi arkipäivää ja säkkirehuilla vähintään viisi arkipäivää ennen toivottua noutoajankohtaa. Rehujen omanoudossa tulee huomioida

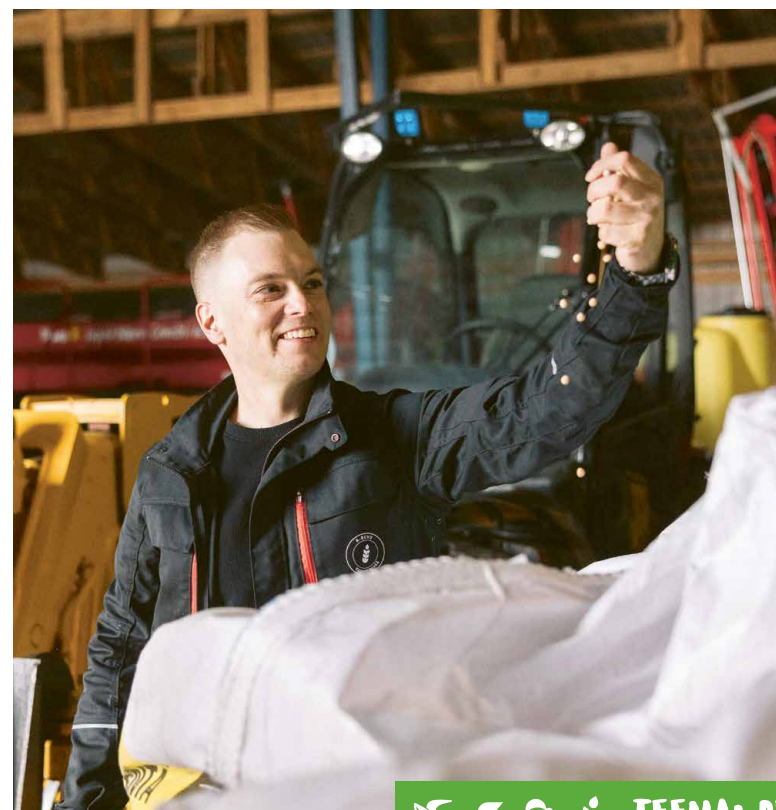
rehujen omanoutoja koskevat kuljetus- kaluston hygieniaohteet, jotka löytyvät A-Rehun verkkosivuilta.

MUISTA MYÖS REHUSIILOJEN SELKEÄT MERKINNÄT

Rehusiilojen selkeät merkinnät helpottavat kuljettajan ja sinun työtäsi. Rehutilaukselle ilmoitettu varastotunnuksen numero voidaan rehutehtaalla siirtää automaattisesti rahtikirjalle. Näin kuljettaja voi purkaa rehut oma-toimisesti oikeisiin siiloihin. Oikeat varastotiedot vähentävät harmillisia toimitusvirheitä sekä parantavat atrialaisen ruokaketjun luotettavuutta. ■

MUISTA REHUSIILOJEN SÄÄNNÖLLINEN PUHDISTUS!

Rehusiilot on hyvä tyhjentää ja puhdistaa vuosittain, jotta siilon rakenteisiin ei pääse kertymään esimerkiksi tiivistyneen kosteuden ja pölyn aiheuttamia kerrostumia. A-Rehun kautta on rajatusti saatavilla siilon puhdistuspalvelua. Kysy lisää tuottajapalvelusta tai asiakkuuspäälliköltäsi!

 TEEMA: PELTOVILJELY JA REHUSTUS

Pelloilta ravintoa ja liiketoimintaa

Peltoviljely on merkittävä osa kotimaista ruoantuotantoa, ja sen avulla tuottajat voivat monipuolistaa liiketoimintaansa.

Kotieläintiloilla sillä pystytään vaikuttamaan myös tuotantokustannuksiin. Peltoviljelyn kehittäminen vaatii tuottajilta kykyä riskienhallintaan sekä uteliaisuutta uusien asioiden opetteluun. Lue lisää tuottajien näkemyksistä koskien peltoviljelyä ja sen merkityksestä liiketoiminnalle.

TEKSTI: Milla Annala, Kind Company KUVAT: Tuukka Kiviranta

”Viilauksilla kannattavuutta”

Mullivainio Oy:n yrittäjinä vuodesta 2004 toimineet Ville-Veikko ja Iira Sulkava on palkittu monesti erinomaisista tuotantotuloksista Liha-akatemiassa, viimeksi vuonna 2022. Lihakarjan kasvattamisen lisäksi tilalla suhtaudutaan intohimoisesti peltoviljelyn kehittämiseen.

Mullivainion yrittäjät ovat kasvattaneet toimintaansa tasaisesti viimeisen 20 vuoden aikana, ja sen vuoksi myös peltoviljelyä on kehitetty. **Ville-Veikko Sulkavan** mukaan peltojen kasvukunnon varmistaminen on oikeastaan tuotantokustannusten pienentämistä.

– Sadon optimoimisella tavoittelemme peltopanoksesta parasta mahdollista tuottoa. Hyvälaatuinen sato parantaa kannattavuuttamme.

Tilalla on viljelyssä 400 hehtaaria, josta puolet on nurmella. Viljoja viljellään 80 hehtaarella kokoviljarehuiksi, ja puitavia on 100 hehtaaria.

– Jakamalla peltoalan yrittämme hallita riskejä, joita satokausien vaihtelu aiheuttaa.

Kymmenen vuoden ajan tilan nurmi on perustettu suojaviljaan.

– Perustamme nurmen pienellä siemenmäärällä ohran kanssa. Ohra kasvaa niin nopeasti, että se voidaan korjata jo varhain tähkälle tulovaiheessa kokoviljaksi. Sen jälkeen perustamisvuonna korjataan vielä yksi säilörehusato nurmien kolmannen säilörehun korjuun aikaan. Olen havainnoinut, että nurmi kasvaa tasaisesti tällä tavalla ja jo perustamisvuonna saadaan hyvää satoa ja sulavaa säilörehua. Koska nurmi on meille pääkasvi, turvaamme sen kasvun korjaamalla ohran melko varhaisessa vaiheessa.

MITTAUS + YHTEISTYÖ = KILPAILUKYKY

Tilalla on selvitetty tarkkaan säilörehun tuotantokustannukset. Sulkava kertoo, että he käyttävät apuna Atrian tuotantokustannuslaskuria.

– Tuotantokustannusten laskeminen kannattaa, koska saamme vertailukelpoista dataa ja voimme tehdä tarkkoja laskelmia esimerkiksi rehun hinnasta per megajoule. Kun katteet ovat pieniä, niin silloin kannattavuus löytyy pienistä viilauksista.

Kustannusten selvittämisen lisäksi Mullivainio on mukana Nuivain Oy:ssä, joka on kolmen naapuritilan yhteinen koneyhtiö.

– Yhteistyöllä maatalouskoneiden käyttöastetta saadaan nostettua ja kustannuksia laskettua. Yhteistyön tekeminen on ollut kannattava ratkaisu meille kaikille, mutta jokainen miettii tietenkin itselleen sopivimmat ratkaisut.

KUMPPANUUS KANNATTAA

Mullivainio on ollut A-Rehun asiakas 2000-luvun alusta. A-Rehu toimittaa tilalle kaikki täydennysrehut, maitojauheet ja kivennäiset pois lukien ostovilja.

– Aloitimme yhteistyön A-Rehun kanssa jo ennen sukupolvenvaihdosta, ja yhteistyön avulla tuotantotuloksemme lähtivät kasvuun. Toimivien tuotteiden lisäksi ruokinnasuunnittelulla, asiantuntija-avulla ja palvelulla on ollut iso merkitys liiketoiminnallemme. ■

KOLME VINKKIÄ

- 1 Oman ammattitaidon ylläpitäminen – koulutuksia on tarjolla paljon, ja niihin kannattaa osallistua, vaikka olisi tuttuakin asiaa.
- 2 Vanhojen salaajien huuhteleva – näitä on hyvä välillä muistaa pitää silmällä ja huoltaa, että toimivat hyvin.
- 3 Yhteistyömahdollisuuksien kartoittaminen muiden tilojen kanssa, esimerkiksi isoissa koneinvestoinneissa.

”Tuotantokustannusten selvittäminen auttaa kannattavuuden parantamisessa.”

TEKSTI: Milla Annala, Kind Company KUVAT: Christoffer Björklund

”Sopeutuminen ja sopimusviljely tuovat vakautta”

Bengt Eklundin ukin vuonna 1933 ostamalla tilalla moni asia on muuttunut vuosien varrella. Nykyään Eklunds Lantbrukia yhdessä poikansa Johnin kanssa pyörittävä Eklund mukauttaa toimintaa jatkuvasti olosuhteiden mukaan ja arvostaa sopimusviljelyn tuomaa turvaa.

Bengt Eklund varttui tilalla Närpiössä ja on vuosien varrella hoitanut sekä kasvihuoneita että lypsylehmiä. Vuonna 2020 hän perusti poikansa Johnin kanssa maatalousyhtymä Eklunds Lantbrukin, ja nykyään sen keskiössä on viljanviljely. Koneurakointi ja metsätalous täydentävät liiketoimintaa ja edistävät tilan vakautta.

SOPIMUSVILJELY TURVAA TOIMEENTULON

Eklunds Lantbruk on toiminut A-Rehun sopimusviljelijänä jo vuosia, joten A-Rehu ostaa valtaosan tilan sadosta. Eklund arvostaa sopimusmallien laajaa kirjoa, erityisesti takuuhintamallia.

– On rauhoittavaa saada vakaat tulot silloinkin, kun markkinahinnat vaihtelevat suuresti, kuten ne ovat tehneet viime vuosina.

Ohra, kaura ja vehnä ovat edelleen Eklunds Lantbrukin viljaviljojen kärkikolmikossa, mutta viime vuosina myös valkuaispitoiset herneet ja pavut ovat alkaneet vallata alaa tilan pelloilla. Myös tässä A-Rehulla on sormensa pelissä.

– Valkuaisaineen tuonnin sijaan A-Rehu hyödyttää kotimaisia viljelijöitä tarjoamalla herneistä ja pavuista hyvän hinnan. Se on hyväksi sekä meille viljelijöille että ympäristölle.

LAATU KANNATTAA AINA

Eklundin mottona on, että hyvälle laadulle on aina markkinat, joten sen eteen kannattaa tehdä ylimääräistä työtä. Laatu määräytyy useiden tekijöiden perusteella, joista kosteuspitoisuus, hehtolitrapaino ja valkuaispitoisuus ovat ratkaisevia. Nämä arvot liittyvät myös suoraan hintaan, jonka tuottajat saavat tuotteistaan.

– Pellolle on kuitenkin mentävä ja työ on tehtävä. Sitten voi varmistaa, että tekee työn mahdollisimman hyvin, niin lompakkoon saattaa jäädä enemmän.

Eklundin mukaan kosteuspitoisuus on parametri, johon viljankuivaajan tekniikalla voidaan helpoimmin vaikuttaa, mutta on tärkeää laskea, kuinka kauan viljan kuivaaminen on taloudellisesti kestävä. Valkuaispitoisuus ja hehtolitrapaino liittyvät kasvatettaviksi valittaviin kasveihin ja peltojen kuntoon.

– On tärkeää seurata, mitä pelloilla tapahtuu, ja mukauttaa toimenpiteitä sen mukaan.

Sää on kuitenkin tekijä, jolla on suuren vaikutus.

– Jos sadonkorjuun aikaan sataa paljon, kuten viime vuonna, tosiasia on, että sato kärsii. Toivomme, että tänä vuonna sademäärä on tasaisempi. ■

KOLME VINKKIÄ

- 1 Tutustu sopimusmalleihin: Selvitä, mikä malli sopii parhaiten omalle tilallesi.
- 2 Pidä markkinoita silmällä: Mitä suurempi kysyntä, sitä parempi hinta.
- 3 Tunne maasi ja kasvisi: Mukauta lannoitteiden ja torjunta-aineiden käyttöä ja korjaa sato oikeaan aikaan.

”On rauhoittavaa saada vakaat tulot silloinkin, kun markkinahinnat vaihtelevat suuresti, kuten ne ovat tehneet viime vuosina.”

TEKSTI: Milla Annala, Kind Company KUVU: Tuukka Kiviranta

”Kehittämällä euroja taskuun”

Torkon tilan viides isäntä Matti Torkko on kehittänyt maatilansa toimintaa vuodesta 2012. Vuonna 2016 aiemmin peltoviljelyyn keskittyneellä tilalla aloitettiin nuorikkokasvatus, joka on palkittu vuosina 2019 ja 2024 Liha-Akatemiassa alan kannalta merkittävästä työstä.

Hyvin tehtyjen laskelmien ja kovan työn jälkeen tilalla aloitettiin vuonna 2016 nuorikkojen ja broilerin kasvatus.

– Kun perusasiat tämän tuotantosuunnan kanssa alkoivat olla hallussa, pystyttiin keskittymään myös peltoviljelyn kehittämiseen, **Matti Torkko** kertoo.

Vuonna 2023 tilalla viljeltiin perinteisten viljakasvien lisäksi ensimmäisen kerran hennettä A-Rehun sopimusviljelijänä.

– Olen utelias kokeilemaan uusia asioita tuotantosuunnissamme. Olemme käyttäneet jaettua lannoitusta kaikilla kasveilla pitkään, panostamme kasvinsuojeluun sekä minimimuokkaukseen. Joka vuosi tehdään myös peltöjen kasvukuntoa ylläpitäviä ja parantavia toimenpiteitä kuten ojien huoltamista ja kaivamista sekä peltöjen kalitsemista.

TAKUUHINTA HYÖDYTTÄÄ VILJELIJÄÄ
Takuuhinta on niin herneessä kuin muissa viljoissa helpottanut talouden suunnittelua. Torkko pitää sitä erittäin tärkeänä maailmantilanteessa, jossa hintasuhteet voivat vaihdella nopeastikin. Viljelysopimuksella saa myös varmistettua sadon varman menekin.
– Herneellä on hyvä satopotentiaali ja peltopanokset ovat myös melko edulli-

sia. Säästöä tulee kasvinsuojeluaineissa ja herneen kyvystä sitoa typpeä maaperään seuraavaa viljelykasvia varten. Aion tänä vuonna mitata niiden peltöjen typpimäärät, joissa viime vuonna kasvoi hennettä, ja verrata typpimääriä.

Torkko toteaa, että takuuhinta auttaa suuresti, kun mietitään, mitä on peltoon varaa laittaa. Ja myös mitä ja millä hintaa pelloilta pitäisi saada satoa pois. Suuremmat panokset lisäävät riskiä, vaikka palkintona olisikin parempi taloudellinen tulos.

HERNEESSÄ ON POTENTIAALIA

Torkon mukaan herneellä on potentiaalia olla taloudellisesti hyvin merkittävä kasvi tuottajalle, mutta haasteitakin on.

– Maalajin valinnassa kannattaa olla tarkkana, liian kevyessä maassa herne ei tuleennu ja puinti on hankalaa. Mahdollisimman aikainen kylvö edesauttaa tuleentumista, ja kuivaamiseen on syytä varata varsinkin märkinä vuosina enemmän aikaa.

A-Rehun herneen viljelyoppaasta Torkko sanoo opiskelleensa viljelyä, mutta kyllä kokeilu ja kantapään opistokin ovat tulleet tutuiksi.

– Tämä työ pysyy mukavana, kun saa kehittyä ja oppia uutta. Siinä vaiheessa saa laittaa hanskat naulaan, kun oppiminen loppuu. ■

KOLME VINKKIÄ

1 Herneen viljelyssä on potentiaalia, mutta kannattaa aina miettiä oman tilan kannalta. Onko herneelle olemassa esimerkiksi sopivan kovaa maalajia?

2 Laske, laske ja laske. Taloudellisesti herneellä voi olla suurikin vaikutus kokonaisuuteen niin sadon arvon ja tuotantopanosten kuin esikasviarvon kautta viljelykierrossa.

3 Kun perusasiat ovat hallussa, niin rohkeasti kokeilemaan. Siinä kokemus karttuu.

”Herneen ja muiden viljojen takuuhinta helpottaa talouden suunnittelua.”

TEKSTI: Milla Annala, Kind Company KUVU: Christoffer Björklund

”Laatu ennen määrää”

Maalahdessa toimivan Storfors Svin Ab:n Christer Storfors keskittyy tuottamaan korkealaatuista rehua eläintensä hyväksi. Käyttämällä teknologiaa tehokkaasti Storfors pystyy lisäämään viljelykasviensa valkuaispitoisuutta ja säästämään samalla rahaa.

Christer Storfors perusti isänsä kanssa Storfors Svin Ab:n Maalahden vuonna 1996. Sukupolvenvaihdon yhteydessä 20 vuotta myöhemmin Christer otti vaimonsa Lotan kanssa haltuunsa tilan, jolla on nykyään 300 hehtaaria peltoa ja 9 000 eläimen sikala.

KESKIÖSSÄ VALKUAISPITOISUUS

Storfors kasvattaa herneitä, ohraa ja vehnää, ja koko sato käytetään omien eläinten rehuna. Tilalla on ostettava lisäksi ohraa ja vehnää, mutta herneiden osalta Storfors pyrkii olemaan omavarainen herneen korkean valkuaispitoisuuden vuoksi.

– Korkeampi valkuaispitoisuus tarkoittaa parempaa rehua ja vähentää ostotarvetta. Koska emme käytä soijaa, on luonnollista, että keskitymme valkuaispitoisiin kasveihin. Yleensä puhutaan satokilosta hehtaaria kohden, mutta minulle sikatilallisena valkuaiskilo hehtaaria kohden on paljon tärkeämpää.

Korkean valkuaispitoisuuden ja yleisesti hyvän viljan laadun saavuttamiseksi ravinteikas maaperä, jonka pH-arvo on hyvä, on välttämätöntä. Storfors huomauttaa, että veden saatavuus on vähintään yhtä tärkeää, sillä kuivuuden vuoksi vilja ei pysty imemään maaperässä olevia ravinteita.

TIETOOIN PERUSTUVAT PÄÄTÖKSET SÄÄSTÄVÄT RAHAA

Säälle ei voi mitään, mutta Pohjanmaan hapan maaperä voidaan neutraloida kalkilla ja valkuaispitoisuus optimoida typilannoitteilla. On kuitenkin tärkeää tietää, milloin typpeä lisätään – ja missä.

– Jos ylimääräistä typpeä lisätään sinne, missä sitä ei tarvita, viljan kypsyminen kestää kauemmin. Näin ollen osa peltolohkosta ei ole valmis sadonkorjuun koittaessa. Tarpeettoman korkeiden lannoitekustannusten lisäksi tämä aiheuttaa myös ylimääräisiä kuivauskustannuksia.

Tasaisen ja valkuaispitoisen sadon saavuttamiseksi Storfors käyttää itse YARA-anturia. Traktorin katolle asennettu anturi mittaa kasvin lehtien klorofyllipitoisuuden ja antaa lannoitteenlevittimelle signaalin, missä typpeä tarvitaan. Tämä varmistaa, että typpeä käytetään oikeassa paikassa oikeaan aikaan. Näin sadosta saadaan tasaisempi ja ravinteikkaampi.

Käyttämällä sääasemia pelloilla Storfors optimoi myös torjunta-aineiden käytön, mikä säästää kustannuksia ennestään ja aiheuttaa vähemmän ympäristövaikutuksia.

– Kyse on yksinkertaisesti siitä, että tehdään enemmän vähemmällä, ja teknologia on tässä avainasemassa. ■

KOLME VINKKIÄ

1 Älä heitä rahaa turhaan pois: Käytä lisätyppeä ja torjunta-aineita vain tarvittaessa.

2 Tutustu eri teknologioihin. Omien antureiden lisäksi on olemassa esimerkiksi satelliittipohjaisia palveluita, joihin voi ladata oman maatilan tietoja sisältäviä ohjaustiedostoja.

3 Syö kotimaista ja voi hyvin!

”Korkeampi valkuaispitoisuus tarkoittaa parempaa rehua ja vähentää ostotarvetta.”

Jauhatuskarkeuden optimointi emakoille

Emakoiden rehun jauhatuskarkeuden optimoinnilla voidaan vaikuttaa positiivisesti maidontuotantoon sekä estää ödeemaisten utareiden esiintymistä. Imettävän emakon ruokinta tulee räätälöidä tilakohtaisesti, ja käyttää laadukasta rehua imetyksen tukena.

Emakon suolistokanavan pituus on yli 20 metriä, ja toimiakseen hyvin on sen sisällön oltava karkea ja pehmeä. Raakakuidun määrän on oltava riittävä, ja tähän päästään kuitulisäyksellä sekä käyttämällä kauraa ruokinnassa, kertoo Atria Sika Kehityksen asiakkuuspäällikkö **Christer Rönqvist**.

– Lisäksi emakoiden rehun jauhatuskarkeuden on oltava selvästi karkeampi kuin kasvavilla sioilla ja porsailla. Emakoiden mahahaavan esiintymistä vähennetään karkeammalla jauhatuksella, mies jatkaa.

Tämä lisää emakon hyvinvointia ja rehun syöntiä imetyskaudella. Kun viljan kuori jauhetaan tikkumaiseksi ja viljan

jyväosa karkeammalle raekoolle (jopa 2–3 mm), koko rehumassa muuttuu tavoitteiden mukaan pehmeämmäksi ja karkeammaksi.

Emakon sopiva kuntoluokka on tärkeä osa imetyskauteen valmistautumista ennen porsimista. Topigs Norsvin on päivittänyt ensikon ja emakon ruokintakäyrät. Imettävän emakon ruokinta on räätälöitävä tilakohtaisesti ja rehumäärä on aina säädettävä yksilöllisesti, ja siitä on huolehdittava laadukkaalla rehulla.

KAKSIVAIHERUOKINTA EDISTÄÄ MAIDONTUOTANTOA

Haasteet yksivaiheruokinnalla ovat alkuimetyksen vajaatoimiset utareet hei-

kommalla maidontuotannolla. Rehun korkeampi valkuaispitoisuus ei ole tarpeellinen alkuvaiheen pienemmälle maidontuotantomäärälle, ja voi aiheuttaa ödeemaisia utareita.

– Tämä jarruttaa maidontuloa ja ruokintakäyrän nostoa sekä lisää emakoiden hoitotarvetta ja porsaskuolleisuutta. Liiallinen valkuaispitoisuus voidaan todeta pistävänä ammoniakkin hajuna ulosteessa ja ilmassa. Tämän vuoksi suosittelemme kaksivaiheruokintaa imettäville emakoille.

Ensimmäinen seos porsimisen jälkeen on tiineys- ja loppuimetysseoksen välimuoto. Sitä käytetään alussa ja seos vaihdetaan kakkosseokseen viimeistään 7–10 päivää porsimisesta.

Tästä eteenpäin maidon määrä nousee, kunhan rehussa on riittävästi valkuais- ja energiaa eli rasvaa ja tärkkelystä.

– Onnistuneessa maidontuotannossa maitoa tulee koko utareelta tasaisesti. Häiriintyneen maidontuotannon voi havaita ödeemisistä tai vaaleapunaisista utareista. Lisäksi voi olla imemismerkkejä nisien ympärillä ja vajaatoimisilla takanisillä. Porsaat kamppailevat vähäisestä maidosta, ja purevat helposti nisiä tai utaretta.

KARKEAMPI JAUHATUS ON TOIMINUT PILOTTITILOILLA

Karkeampi jauhatus on ollut hyödyksi ensimmäisillä pilottitiloilla. Emakoiden maidontuotanto on parantunut

ja porsaiden painot ovat nousemassa. Näiden lisäksi painohajonta on pienentynyt eli porsaiden laatu on parantanut. Pahnuetulokset ovat parantuneet testijakson aikana kaikilla kolmella tilalla.

Keinot karkeamman jauhatustuloksen tuottamiseksi emakoille ovat perinteisesti olleet vaihto suurempi reikäiseen seulaan ja vasaroiden kunnosta huolehtiminen.

– Nämä keinot pitävät edelleen paikansa, ja ovat osa ratkaisua. Parhaiten toimivat keinot täytyy kuitenkin etsiä aina tilakohtaisesti ja ne riippuvat myllytyypistä ja teknisistä mahdollisuuksista, Rönqvist toteaa.

Muutos karkeamman jauhatustuloksen tuottamiseksi lähtee sikalan tuo-

tannon lähtökohdista ja hoitotapojen arvioinnista. Arvioinnissa otetaan huomioon ruokintareseptit ja -tavat, komponenttimahdollisuudet, myllytyypit, rehustuksen tilat ja ruokintaprosessin tekniset valmiudet. Tietämys viljan laadusta ja huolehtiminen puhtaudesta vaikuttaa suuresti onnistumiseen

– Pyydän teitä ottamaan yhteyttä emakoiden ruokinnan muutoksissa, niin selvitetään tilanne yhdessä. Näin voimme olla tukena nykytilanteen arvioinnissa. Muutosprosessissa tehdään yhteistyötä laitetoimittajien ja A-Rehunkanssa, Rönqvist päättää. ■

PILOTTITILOJEN TULOKSIEN KEHITYS			
	Vertailujakso	Testijakso	Erotus
Elävänä syntyneitä porsaita/pahnue	17,08	17,33	0,25
Kuolleena syntyneitä porsaita/pahnue	2,05	1,73	-0,32
Vieroitettuja porsaita/pahnue	14,03	14,47	0,43
Vieroitettuja porsaita/vieroitus	11,88	12,33	0,45

SUOSITUKSIA OHRAN JA VEHNÄN JAUHATUSKARKEUDELLE				
Jauhatuskarkeusjako % painosta/tilavuudesta	Erittäin hieno (Porsaille)	Hieno (Lihasioille)	Keski-karkea (Emakoille)	Karkea (Emakoille)
Alle 1 mm	80	70	50	35
1–2 mm	20	25	35	40
2–3 mm	0	5	15	25

Lähde: Seges Innovation

Sivujakeet ovat tehokkaan ruokinnan perusta

Nykyisin lähes jokaisen sikatilan ruokinta perustuu liemiruokintaan. Oikein toteutettuna liemirehuruokinta voi edistää sikojen terveyttä ja hyvinvointia tarjoamalla niille optimaalisen rehustuksen kasvuun.

Alkoholi- ja elintarviketeollisuuden nestemäisiä sivujakeita käytetään jossain muodossa lähes jokaisella tilalla, jossa ruokinta hoidetaan liemiruokintana.

– Volyyimiltaan suurin tuote on A-Rehu OVR, eli ohravalkuaisrehu, joka valmistetaan hyödyntäen Anoran Koskenkorvan tehtaiden sivujakeita. Seuraavaksi suurin tuoteryhmä ovat erilaiset herat, näiden lisäksi liemiruokinnan raaka-aineissa on muun muassa hillohuuhteita ja laktooseja, kertoo A-Rehun sikarehujen myyntipäällikkö **Ossi Hakala-Rahko**.

OPTIMAALISEN RUOKINNAN TÄRKEYS

Kaikki sivujakeet sopivat erinomaisesti sikojen ruokintaan, kunhan ruokinnan optimointi on ajantasainen.

– Sivutuotteet tuovat rehuihin maittavuutta ja alentavat rehuyksikköhintaa sekä vähentävät tuotannon hiilijalanjälkeä. Sivutuotteita hyödyntävä kotieläintila on kotimaisen tuotannon rehustuksen vastuullisuudessa eturivin toimija, muistuttaa Hakala-Rahko.

Sivutuoterehuille ominaista on se, että tuotantomäärät eivät ole myyjän hallittavissa.

– Toisin on kuivarehuissa, jotka valmistetaan tilaus-toimitus-periaatteella. Sivutuoterehujen jakelu ja kulutus on suunniteltava mahdollisten tuotantokennustusten pohjalta. Suuriinkin määrien vaihteluihin on pystyttävä reagoimaan, ja joustamaan tarvittaessa.

TEHOKAS LOGISTIIKKA TUKEE JOUSTAVUUTTA

Hakala-Rahko muistuttaa, että ammattitaitoisilla liemiautoilijoilla on suuri rooli siinä, että jakelu tapahtuu oikea-aikaisesti ja määriä voidaan jakaa maakunnissa olevan varastokapasiteetin rajoissa.

– Laadukas logistiikka helpottaa määrien vaihtelua tilatasolla. Autoilija ei kuitenkaan pysty ennustamaan tilalla tapahtuvia suuria kulutuksen muutoksia, joten olisi hyvä pitää kuljetusyrittäjä tietoisena, jos kulutuksessa tapahtuu jotakin normaalia poikkeavaa. Sujuvien toimitusten järjestämiseksi tulee pihojen olla liikennöitävässä kunnossa. Siilot on myös hyvä merkitä selkeästi, ja

lastaustila tulee olla myös työturvallinen. Hyvät turvakaiteet ja työtasot ovat kaikkien etu.

HUOMIOI REHUIEN SÄILYVYYS

A-Rehu OVR säilyy hyvissä olosuhteissa kaksi viikkoa ja muut sivujakeet noin kymmenen päivää.

– Tämä on hyvä huomioida, varsinkin jos kulutus on paljon varastokapasiteettia pienempää. Silloin kannattaa ilmoittaa autoilijalle sopiva toimitusmäärä. Liemisäiliöt on myös hyvä pestä säännöllisesti, sillä säiliöiden yläosaan kertyy helposti kuiva kerros rehua, joka luo bakteereille hyvän kasvualustan. Se voi aiheuttaa käymistä ja makuvirheitä rehuun. ■

VINKIT LIEMIREHUTILALLE

1. Pidä resepti ja vilja-analyyysi ajan tasalla.
2. Huolehdi rehuhygieniasta ja pidä rehustamo siistinä.
3. Pidetään logistiikka tehokkaana ja turvallisena.

Uusi siipikarjatehdas käytössä kokonaisuudessaan

Atrian uusi siipikarjatehdas on otettu vaiheittain kokonaisuudessaan käyttöön. Tämän vuoden aikana uuden tehtaan suorituskkyä optimoidaan tuotantoprosessien tehokkuuden osalta.

Uudessa tehtaassa saadaan teurastettua ja prosessoitua samassa ajassa noin 1,5-kertainen määrä vanhaan tehtaaseen verrattuna. Lintujen saavuttua tiloilta tehtaalle ne tainnutetaan, ripustetaan linjalle ja kynitään ennen lihantarkastajien suorittamaa tarkastusta. Lihantarkastuksen ja suolistuksen jälkeen linjasto jatkaa matkaansa leikkaamoon paloitteluun. Ennen paloittelualuetta ruhot kuitenkin jäädytetään alle neljäasteiseksi jäädyttämön yli kuusi kilometriä pitkässä ketjussa. Teurastuksen yhteydessä linnuista otetaan vielä talteen vientiä varten muun muassa jalat ja elimiä.

Tämän jälkeen leikkaamon työntekijät tarkistavat leikatut osat ja tarvittaessa viimeistelevät käsinleikkauksella.

Leikkaamossa valmistuvat niin luuttomien kanaherkkujen raaka-aineet kuin anatomiset tuotteet. Täältä tuotteet siirretään luokiteltuna ja lihan alkuperätiedot sisältävinä tuote-erinä varastoon, josta ne siirtyvät jatkojalostettavaksi joko valmisteina tai tuoretuotteina.

Pakkaamossa valmistuvat kuluttajia varten valmistetut tuotteet. Tuotteen maustaminen tapahtuu vain hetkeä ennen pakkaukseen laittoa. Pakkaamossa tuotepaketit saavat kanteensa tilamerkin, ja pakkaamosta tuotteet siirtyvät automaattisesti pitkää linjastoa pitkin logistiikkakeskukseen.

Koko prosessi aina broilerin saapumisesta tehtaalle elintarvikepakkaukseen asti on tarkan suunnitelun lopputulos. Vaiheittainen tehtaan käynnistäminen on varmistanut onnistuneen ylösajon ja suorituskkyyn optimointi on arvioitu valmistuvan kuluvan vuoden loppuun mennessä.

Nurmon uusi siipikarjatehdas mahdollistaa tulevaisuuden kasvua siipikarjassa entistä laajemmalla mittakaavalla. Kasvua tukee myös siipikarjan lihan viennin Kiinaan mahdollistava sopimus, joka allekirjoitettiin loppuvuodesta 2023. Atrian tavoitteena on käynnistää siipikarjan lihan vienti Kiinaan vuoden 2024 aikana.

Uuden yksikön valmistumiseen kuuluen siipikarjatehtaan vihkiäisiä päästään viettämään ennen syksyä. ■

TEKSTI: Sinikka Hassinen, johtaja, Nautasuomi Oy; Tomi Karsikas, aluepäällikkö, Nautasuomi Oy KUVAT: Mervi Turunen ja Atrian arkisto

Jokaiselle vasikalle koti – kasvatuspaikka- investoinnit

Pyrimme hallitsemaan kasvatuspaikkojen määrää Atrian sopimustiloilla niin, että kasvatuspaikkoja olisi sopiva määrä – ei liikaa eikä liian vähän. Muuttujia tässä yhtälössä on paljon, eivätkä ennusteet ja kasvatuspaikkamäärän säätäminen osu aina tarkasti kohdalleen.

JOS OLET suunnittelemassa investointeja lähitulevaisuudessa tai -vuosina Atrialta muistutetaan olemaan yhteydessä oman alueen lihatilojen asiakkuuspäällikköön.

Tärkein muuttuja kasvatuspaikkojen ja investointien määrää mietittäessä on ennuste lehmämäärästä ja sitä kautta syntyvien vasikoiden määrä.

– Lisäksi yritetään ennustaa sitä, kuinka paljon kasvatuspaikkoja lopetetaan, ja kuinka paljon investointihalukkuutta löytyy. Näitä asioita ennustetaan kahden vuoden välein toteutettavan Maatilojen kehitysnäkymät -tutkimuksen pohjalta. Ennusteita täydennetään Atrialle kertyneellä tiedolla kasvattajien suunnitelmista, taustoittaa Nautasuomen johtaja **Sinikka Hassinen**.

Alkukesällä 2024 valmistuu seuraava Maatilojen kehitysnäkymät -tutkimus. Lisäksi tilannekuvaa täydennetään Atrian omalla kyselyllä kaikille vasikoita ostaville tiloille.

– Kannustamme vastaamaan näihin tutkimuksiin ja kyselyihin, jotta tilannekuvasta saataisiin mahdollisimman hyvä.

KASVATUSPAIKKOJEN MUUTOKSET 2000-LUVULLA

Vuodesta 2000 vuoteen 2008 lehmämäärä aleni Suomessa 57 000 kappaleella. Tuolloin Suomessa oli ajoittain kova vasikkapula. Vuodesta 2008 vuoteen 2016 lehmämäärä nousi Suomessa 4 000 kappaleella.

– Silloin emolehmien määrän kasvu oli lypsylehmien vähenemistä nopeampaa. Näinä vuosina Suomessa oli vuosittain ruuhkaa vasikoista. Tuona aikana myös investoitiin uusiin kasvatuspaikkoihin aktiivisesti. Investoinnit olivat välttämättömiä, jotta poistuvat kasvatuspaikat saatiin korvattua ja kaikille vasikoille saatiin koti, muistelee Hassinen.

Vuoden 2016 jälkeen lehmämäärä kääntyi jälleen laskuun ja vuodesta

2016 vuoteen 2023 lehmämäärä aleni Suomessa 37 500 kappaleella. Samaan aikaan kasvatuspaikkojen määrä lisääntyi vielä vuoteen 2019 saakka uusien investointien kautta. Nautaketju ajautui kovaan vasikkapulaan. Tätä vasikkapulan aikaa kesti syksyyn 2022 saakka. Kasvatuspaikkojen määrä aleni, kun uusia investointeja ei 2020 vuoden jälkeen ole juuri syntynyt.

UUSIA INVESTOINTEJA TARVITAAN

Tällä hetkellä niin Atrian ketjusta kuin koko Suomessa kasvatuspaikkoja puuttuu jonkin verran. Katsottaessa viimeistä vuotta taaksepäin, on vasikkatilanne ollut ruuhkautunut suurimman osan vuodesta. Investoinnit uusiin kasvatuspaikkoihin eivät ole olleet mahdollisia, koska investointitukea ei ole ollut saatavilla. Tämän takia olemme pyrkineet saamaan jo käytöstä poistuneita kasvatuspaikkoja takaisin tuotantoon erilaisen järjestelyjen kautta.

Atrian ketjuun tarvitaan maltillinen määrä kasvatuspaikkainvestointeja vuosittain huolimatta siitä, että lehmämäärän ennustetaan edelleen laskevan. Kasvatuspaikkoja poistuu tuotannosta enemmän kuin vasikkamäärä vähenee. Vasikkatilanteen muuttua Maa- ja metsätalousministeriö päätti avata investointituen haun reilun kolmen vuoden tauon jälkeen 15.3.2024 alkaen.

A-TUOTTAJIEN HALLITUS KÄSITTELEE INVESTOINTISUUNNITELMAT

A-Tuottajien hallitus päätti maaliskuun lopulla käytännöstä, jonka mukaan kasvatuspaikkoja lisäävät investointihankkeet tulee valmistella. Hallitus käsittelee ja tekee lopulliset päätökset hankkeista.

”Tarvitsemme Atrian ketjuun maltillisen määrän kasvatuspaikka-investointeja vuosittain.”

Hallitus linjasi investointihankkeille nämä kriteerit:

- Hyvät tuotantotulokset
 - Pieni kuolleisuus
 - Hyvät päiväkasvut eläimillä
- Hyvä tuotannon kannattavuus ja velan maksukyky
 - Velat/käyttökate –tunnusluku investoinnin jälkeen
 - Yrityksen koko velkamäärä (jos useita yrityksiä/maatiloja, yrittäjän vastuulla oleva kokonaisvelka)
- Riittävä rehuomavaraisuus
 - Tilan käytössä oleva peltopinta-ala, oma peltoala ja tukikelpoinen peltoala

Nyt käynnissä oleva investointituen haku päättyy 15.8.2024. A-Tuottajien hallitus käsittelee elokuun hakuun tähdittäviä hankkeita kesäkuun lopulla. Seuraava investointitukien hakukierros päättyy lokakuun puolivälissä. Syksyn hakukierrokselle tähdittäviä investointihankkeita käsitellään A-Tuottajien hallituksen elo- ja syyskuun kokouksissa.

– Jos olet suunnittelemassa investointia lähitulevaisuudessa tai -vuosina, kannattaa olla yhteydessä oman alueesi lihatilojen asiakkuuspäällikköön, **Tomi Karsikas** muistuttaa. ■

TEKSTI: Leea Holmi, hanketyöntekijä, Mika-hanke, Nautasuomi Oy

JOHN BAARS ja satatonnarit.

Hollantilaisena viljelijänä Ruotsissa

Maidon- ja lihantuotannon huippuseminaarissa Kalajoella vieraili maitotilallinen John Baars Ruotsista. Baars on muuttanut vuonna 2016 perheineen Hollannista Ruotsiin, hankittuaan maitotilan Västerbottenista.

John Baarsin mukaan pohjoisessa pystyy tuottamaan lehmille paljon parempaa karkearehua, kuin Keski-Euroopassa. Hyvälaatuinen nurmisäilörehu lypsättää hyvin ja väkirehutäydennysmäärät jäävät maltillisiksi. Hyvä nurmirehu onkin pohjana hyvälle tuotokselle ja taloudelliselle menestykselle.

– Laidunnus on tilallemme todella tärkeää. Lypsylehmiä laidunnetaan neljä kuukautta vuodessa ja laitumelta saatava rehu on tärkeä osa ruokintaa laidunkaudella. Laidunrehu on kaikista edullisinta rehua ja siksi panostamme siihen.

Tilan laidunala on 35 hehtaaria. Baarsilla on maatalouden yritystalouden tutkinto ja siksi hän on erityisen kiinnostunut seuraamaan erilaisia tunnuslukuja, muun muassa ruokintakustannuksia. Tärkeää on, että tila tekee hyvää tuloista. Vuonna 2020–2022 voittomarginaali oli 19 prosenttia.

– Tilallamme on nyt 217 lehmää ja lypsy tapahtuu kolmella Lely-robotilla.

Tuotostasomme on noin 11200 EKM. Meijeriin meiltä menee maitoa noin 2,4 miljoonaa kiloa vuodessa. Yksi tärkeä tavoitteemme on saada pidettyä lehmät karjassa pitkään, ja olemmekin onnistuneet siinä hyvin. Vuosina 2020–2023 poistoprosenttimme on ollut vain 22 prosenttia ja tilalle on saatu kahdeksan satatonnaria.

POHJOIS-EUROOPASSA ON TILAA TUOTTA

Västerbottenin alueella on jo useita Hollannista tulleita viljelijöitä. Baarsin tilakauppojen jälkeen kahdeksan hollantilaista on ostanut tilan tältä alueelta.

– Vaimoni **Anne** on viettänyt lapsuudessaan lomia Ruotsissa, joten se oli hänelle tuttu paikka. Västerbottenin alueella meitä kiinnostivat muun muassa tasaiset, kivettömät pellot sekä tilojen edullisemmat hinnat verrattuna muuhun Ruotsiin ja Eurooppaan. Ostopäätökseen vaikutti myös tilan sijainti lähellä Uumajan yliopistoa. Mietimme, että töitä voi löytää tulevaisuudessa

myös yliopistolta, jos tilan pito ei jostain syystä onnistu.

Paikalliset asukkaat ovat ottaneet Baarsin perheen hyvin vastaan. Kulttuuri on samantapaista kuin Hollannissa, joten siihen on ollut helppo sopeutua. Pitkä, pimeä talvi ja kovat pakkassäät ovat asennekysymys. Hyvästä sopeutumisesta kertoo myös se, että Baars on oppinut puhumaan sujuvasti Ruotsia ja on mukana Normejerien hallituksessa.

– Veikkaan, että hollantilaisilla voisi olla kiinnostusta hankkia tiloja myös Suomesta. Suomen kielen oppiminen voi tuki ottaa aikansa, ja se voi rajoittaa jonkin verran innostusta.

Kaiken kaikkiaan Baarsit ovat tyytyväisiä päätökseensä ostaa tila Pohjois-Ruotsista ja näkevät, että Pohjois-Euroopassa on paljon hyviä mahdollisuuksia tuottaa verrattuna Keski-Euroopan tiheästi asuttuihin alueisiin. ■

Maidon- ja lihantuotannon huippuseminaari pidettiin Kalajoella alkuvuodesta 2024.

TEKSTI: Leena Jokinen, hanketyöntekijä, Nautasuomi Oy KUVA: Leena Jokinen

Nautakehitykseen iso satsaus uusien kehittämissankkeiden myötä

Nautatilojen tuotannon kehittämiseen saatiin lisää vauhtia kevään aikana. Nauta ja Maito Itä, Nauta ja Maito Länsi sekä jatkohanke Märehtijöissä Tulevaisuus 2.0 saivat ELY-keskuksilta myönteiset rahoituspäätökset.

Kehityspäällikkö **Marko Jokinen** on syystäkin tyytyväinen, sillä alkavat hankkeet mahdollistavat määrätietoisen kehitystyön jatkamisen laajalla alueella, uusien hankkeiden kattaessa käytännössä koko keskisen Suomen rannikolta itärajalle. Lisäksi Pohjois-Suomessa toimii aiemmin aloittanut Mika-hanke. Kaikkia näitä kehittämishankkeita luotsataan yhdessä valiolaitosten maito-osuuskuntien kanssa ja kohderyhmänä on kaikki maito- ja nautatilat.

– Kehittämishankkeet ovat konkreettinen työkalu, jonka avulla voimme tukea tiloja eri näkökulmista, kannattavuuden kehittämisestä vastuullisuuskysymysten ratkaisemiseen, Jokinen kuvailee hanketoiminnan merkityksellisyyttä.

Kehittämishankkeiden toiminta on jo lähtenyt ryminällä liikkeelle uusien asiantuntijoiden **Anniina Holopaisen** ja **Mira Haapalaisen** vetämänä. Pienryhmätoimintaa on jo aloitettu ja tilojen rekrytointi hankkeiden toimintaan on täydessä vauhdissa.

– Mikäli oman tilan tuotannon kehittäminen kiinnostaa kannattaa ehdottomasti olla yhteydessä meihin,

Itä ja Länsi -hankkeita luotsaava Haapalainen toteaa. – Pienryhmien avulla voi kirkastaa omia ajatuksia tilan tulevaisuudesta ja saada tukea esimerkiksi investointitarpeen kartoittamiseen tai sukupolvenvaihdokseen valmistautumiseen nimenomaan tuotannon kehittämisen näkökulmasta, hän jatkaa.

”Kaikissa hankkeissa on punaisena lankana kotimaisen tuotannon jatkuvuuden turvaaminen.”

– Kaikissa hankkeissa on punaisena lankana kotimaisen tuotannon jatkuvuuden turvaaminen, joka on keskeinen tavoite myös Atria alkutuotannon strategiassa. Toivomme erityisesti mukaan nuoria tuottajia sekä tiloja, joilla jatkuvuuteen tai investointeihin pohditaan ratkaisuja lähitulevaisuudessa, Märe 2.0 -hankkeesta vastaava Holopainen kertoo hankkeiden taustasta.

– Maanviljelijä on maailman paras ammatti ja haluamme myös osaltamme tuoda maataloudesta käytävään keskusteluun enemmän ratkaisukeskeisiä ja toiveikkaita näkökulmia. Tehdään tätä

työtä yhdessä ja ollaan ylpeitä työstämme, Holopainen päättää.

HANKEINFOT

Uudet kehittämishankkeet laajentavat yhteistyötä Valio osuuskuntien Maitosuomen ja Tuottajain Maidon kanssa. Maitosuomi on mukana sekä Nauta ja Maito Itä että Nauta ja Maito Länsi hankkeessa. Tuottajain Maito jatkaa kehittämis-yhteistyötä Märehtijöissä Tulevaisuus 2.0 -hankkeessa. Pohjanmaan Liha on mukana Nauta ja Maito Länsi -hankkeen ruotsinkielisessä toteutuksessa ja ProAgria Itä-Suomi on lisäksi mukana Nauta ja Maito

Itä -hankkeessa.

Nauta ja Maito Itää toteutetaan Kainuun, Pohjois-Savon ja Pohjois-Karjalan alueilla. Länsi-hankkeen toiminta-alueena on Pohjanmaa, Etelä-Pohjanmaa sekä Keski-Suomi. Märehtijöissä Tulevaisuus 2.0 -hanke toimii Etelä-Savon, Etelä-Karjalan ja Kymenlaakson alueilla. ■

OTA YHTEYTTÄ

Anniina Holopainen
puh. 050 439 8790
anniina.holopainen@atria.com

Mira Haapalainen
puh. 050 448 1771
mira.haapalainen@atria.com

TEKSTI: Essi Tahvola, kehityspäällikkö, kasvinviljely, Nautasuomi Oy; Maria Jalli, erikoistutkija, Luonnonvarakeskus
KUVAT: Essi Tahvola ja Atrian arkisto

ZMC suojasi ohraa voimakkaalta tautitartunnalta

Itua ja Vastetta -hankkeessa tutkittiin Puskan tilalla Ilmajoella hivenravinneruiskutuksen vaikutusta ohran kasvuun ja kasvustossa esiintyviin kasvitauteihin kasvukausina 2022 ja 2023.

Viljelykasvin tasapainoinen ravinteiden saanti voi vähentää taudinaiheuttajien haittavaiikutuksia. Taustalla on useita vaikutusmekanismeja. Ravinteet voivat lisätä kasvin taudinkestävyyttä vaikuttamalla kasvin fysiologiaan ja puolustusmenetelmiin.

Taudille altistunut kasvi voi kestää tartuntaa myös voimakkaan juuriston ja lehtien kasvun avulla sekä kompensoimalla kasvullaan kasvintuhoojan aiheuttamia vioituksia. Kasviravinteet voivat vaikuttaa haitallisesti myös suoraan taudinaiheuttajiin, niiden taudinaiheuttamiskykyyn, säilymiseen ja

lisääntymiseen. Esimerkiksi mangaanipuutoksen tiedetään altistavan lähes 70 kasvitautille, mutta kasvin liian runsas mangaanipitoisuus voi lisätä yli kymmenen kasvitaudin esiintymisriskiä. Useimmissa tutkimuksissa tasapainoinen kasvinravinteiden saanti on vähentänyt tautien esiintymistä.

KOEKASVUSTO OLI molempina vuosina useamman lajikkeen ohraseos.

PELKÄLLÄ ZMC:LLÄ käsitelty kasvusto oli taudeista puhdas ja ero käsittelemättömään (ei tautiaineita tai hivenlannoitusta) kasvustoon oli merkittävä.

TESTISSÄ ZMC-GROW LEHTILANNOITE Itua ja Vastetta -hankkeessa tutkittiin Puskan tilalla Ilmajoella hivenravinneruiskutuksen vaikutusta ohran kasvuun ja kasvustossa esiintyviin kasvitauteihin kasvukausina 2022 ja 2023. Vuonna 2022 hivenravinneruiskutusta verrattiin käsittelemättömään kasvustoon, ja vuonna 2023 myös fungisideilla torjuttuun kasvustoon. Kaikki toimenpiteet tehtiin samalla lohkollla pitkinä kaistoina tilan omalla kalustolla. Hivenravinnevalmisteenä käytettiin ZMC-Grow -lehtilannoitetta. ZMC-Grow on kotimainen kiertoalustalannoite, joka sisältää sinkkiä, mangaania, rikkiä ja kuparia, ja se on hyväksytty myös luomuviljelyyn.

ZMC-GROW VÄHENSİ KASVITAUTEJA MERKITTÄVÄSTI

Kasvukaudella 2022 valmistetta ruiskutettiin kasvustoon yhden kerran, ja kasvukaudella 2023 kaksi kertaa. Molempina vuosina ohra kasvoi hyvin ja kasvusto oli rehevää. Kesän 2022 kasvustossa esiintyi pääosin rengaslaikkua ja kesällä 2023 verkkolaikkua. Kylvösiemen oli molempina vuosina peitattua.

Käsittelemättömällä alalla vuoden 2022 ohra kasvustossa rengaslaikkua peitti maitotuleentumisvaiheessa noin 10 prosenttia lehtipinta-alasta, kun hi-

venravinnelannoitetulla alalla vastaava luku oli noin 5 prosenttia. Kasvukaudella 2023 verkkolaikkua tartutti kasvuston melko myöhäisessä vaiheessa, mutta heinäkuun lopun sateisissa oloissa tauti eteni nopeasti ja peitti käsittelemättömällä alalla 30 prosenttia kasvustosta. Sekä fungisidikäsittely (5 % tartunta) että kaksi kertaa tehty hivenravinneruiskutus (8 % tartunta) vähensivät merkittävästi taudin etenemistä.

SATO JA KATETUOTTO KASVOIVAT

Hivenravinnepäkäsitelyn myönteinen vaikutus heijastui myös satotuloksiin. Kasvukaudella 2022 hivenravinnepäkäsitelyn ohran sato oli vajaat 200 kg/ha suurempi kuin käsittelemättömän ohran sato. Kasvukaudella 2023 ero hivenravinteella käsitellyn eduksi oli vielä suurempi. Kaksi kertaa hivenravinteilla käsitellyn ohran satoero käsittelemättömään verrattuna oli noin 800 kg/ha ja fungisideilla käsitellyn kanssa samaa tasoa.

Hivenravinteiden käytön myönteiset vaikutukset heijastuivat myös lohkolta saatuaan katetuottoon, joka kasvukauden pienemmälläkin sadonlisällä (noin 200 kg/ha) tuotti paremman katetuoton käsittelemättömään verrattuna, kun kaikki kustannukset huomioitiin.

TULOKSET JOHDONMUKAISET PERÄKKÄISINÄ VUOSINA

Puskan tilalla saadut kokemukset kannustavat hivenravinteiden käyttöön osana kasvinterveyden huolehtimista. Kahden vuoden tulosten perusteella vaikutukset olivat samansuuntaisia ja myönteiset vaikutukset voimistuivat kahden ruiskutuskerran taktiikalla. Vastaavan kaltaisia myönteisiä tuloksia on saatu myös muissa maissa ja eri kasveilla tehdyissä tutkimuksissa.

Käytössä on tärkeää noudattaa käyttöohjeita ja huomioida pellon ravintila. Ylenmääräinen hivenravinteiden käyttö voi olla haitallista ja aiheuttaa jopa taudinaiheuttajien runsastumista. Tärkeää on myös huomioida, että koska vaikutus kohdistuu lähinnä kasvin vastustuskyvyn lisääntymiseen, on absoluuttista tehovaikutusta kasvitauteihin vaikea arvioida. Teho on yhteydessä tautipaineeseen, kasvuston kuntoon, maaperän ravinnetilaa ja sääolosuhteisiin. Joissakin tapauksissa, kuten luomu- tai rehunurmien tuotannossa kasvustoille tarjottu tasapainoinen ravinteidensaanti voi olla ainoa kasvukauden aikainen keino hillitä kasvitautilien runsautta. ■

Peltoviljely on keskeinen osa vastuullisuutta

Atrialaisen possun, kanan ja naudan hiilijalanjäljet tuotettua lihakiloa kohden ovat kaikki noin puolet pienemmät kuin kansainväliset vertailuluvut. Tuloksesta kannattaa ja pitääkin olla ylpeä. Se myös osoittaa, että nimenomaan Suomessa vallitseva toimintaympäristö on yksi maailman parhaita paikkoja tuottaa ilmastoa ja ympäristöä mahdollisimman vähän rasittavaa lihaa.

”Peltoviljelyn vastuullisuuden näkökulmasta keskeistä on, millaisella maapohjalla viljellään ja mitä siinä viljellään. Pelkillä turvepeltojen käytön muutoksilla pääsisimme jo hyvin lähelle viljelylle asetettuja päästötavoitteita.”

Atrialainen lähtökohta liha- tuotannon ympäristökuormitukselle on eräs maailman alhaisimmista. Emme silti ole vielä maalissa asetettujen hiilineutraaliustavoitteiden ja toimialaan kohdistuneiden odotusten näkökulmasta. Näin toteaa Atrian vastuullisuuspäällikkö **Teija Paavola** ja jatkaa.

– Etenkin viennin edistäminen edellyttää kykyä konkreettisesti osoittaa, kuinka ja miksi tuloksemme on lähtökohtaisesti niin hyviä ja että edelleen aktiivisesti pyrimme kohti vähähiilisempää tuotantoa. Atria on sitoutunut SBTi:n (Science-based Targets initiative) hyväksymän tavoitteen mukaisesti alentamaan alkutuotannon päästöjä 20 prosenttia prosessoitua lihatonnia kohden vuoteen 2030 mennessä.

Nyt elämme hetkessä, jolloin on aika kääriä hihat ja lähteä muuttamaan lupaukset teoiksi.

ALKUTUOTANNON SUURIN PÄÄSTÖLÄHDE

Lihat tuotteiden hiilijalanjälki koostuu useista eri tekijöistä. Peltoviljelyllä on suuri merkitys. Noin 80 prosenttia kanan, 20–30 prosenttia naudan ja 55 prosenttia possun hiilijalanjäljestä muodostuu rehujen eli peltojen kautta. Mitä enemmän hehtaareja lihakilon tuottamiseen tarvitaan, sitä enemmän päästöjä yleensä muodostuu. Mitä heikempi satotaso, sitä enemmän hehtaareita tarvittavien rehujen tuotantoon vaaditaan.

– Asioilla ei ole tapana olla yksinkertaisia, eikä tämäkään jää pelkkään pinta-ala tarkasteluun. Riippuen tuotantoon käytetyn pinta-alan maalaji- ja viljelykasvijakaumasta hehtaarimäärän ilmastorasitusta lasketaan eri painotuksilla.

Kaikista suurin ja oleellisin ero on, onko viljeltävä maa turvepeltoa vai ki-

vennäismaata. Toiseksi merkittävin kysymys on, viljelläänkö nurmea vai yksivuotista viljelykasvia ja mikä niiden satotaso on.

TURVEPELOT KESKIÖSSÄ

Turvemaalla viljelty yksivuotinen satokasvi aiheuttaa noin 35 t CO₂e/ha päästön ja se laskee noin 25 tonniin, kun kyseessä on nurmi. Vastaavasti kivennäismaalla viljelty yksivuotinen satokasvi aiheuttaa vain 0,45 tonnin eli noin 450 kg CO₂e/ha päästön, ja se laskee 200 kg:aan, kun kyseessä on nurmi. Luvut, joita hehtaarikohtaisten päästöjen laskennassa käytetään pohjautuvat IPCC:n ohjeistuksiin, joka ainoana tahona tarjoaa kansainvälisesti uskottavan pohjan lukujen taakse. Ongelman hahmottamiseksi asiaa voisi konkretisoida näin: mikäli halutaan hyvittää yhden turvemaalla viljellyn nurmihehtaarin päästö, täytyy

hiiliviljelytoimia, kuten kerääjäkasveja viljellä yli 100 hehtaarin alalla kivennäismaalla, jossa niiden avulla voidaan saavuttaa esimerkiksi 200 kg CO₂e/ha lisääntyneen sidontavaikutuksen.

– Käytännössä Suomesta siis loppuvat peltohehtaarit kesken, mikäli kivennäismaiden hiilensidonnalla avulla yritetään hyvittää turvemaiden päästökulmaa ja samalla saavuttaa ilmastotavoitteita, **Essi Tahvola** toteaa.

Atrialaisille tiloille turvepeltojen kysymys voidaan nähdä kahdella tavalla. Ketjun kotieläintilojen hallussa on yli 80 000 hehtaaria turvemaita, joka on noin kolmasosa koko Suomen turvemaista. Tästä luvusta noin 30 000 hehtaaria on lihatilojen peltoa, painottuen nautta- ja emotuottajiin. Lihanautatuottajien turvepelloista on vajaa 8 000 hehtaaria yksivuotisten kasvien viljelyssä.

– Mikäli nauttilojen turvemaat ohjattaisiin pelkästään nurmentuot-

toon, ketjumme päästöjä pystyttäisiin leikkaamaan noin 80 000 t CO₂e. Sika- ja siipikarjatilojen kohdalla turvepeltojen käytön ohjaaminen satokasvivalinnan kautta on haastavampaa. Joka tapauksessa turvepeltojen avulla voimme käytännössä melkein pä yksistään ratkaista koko SBTi:n mukaisen 20 prosentin päästöleikkauksen, laskee kasvinviljelyn kehityspäällikkö Tahvola.

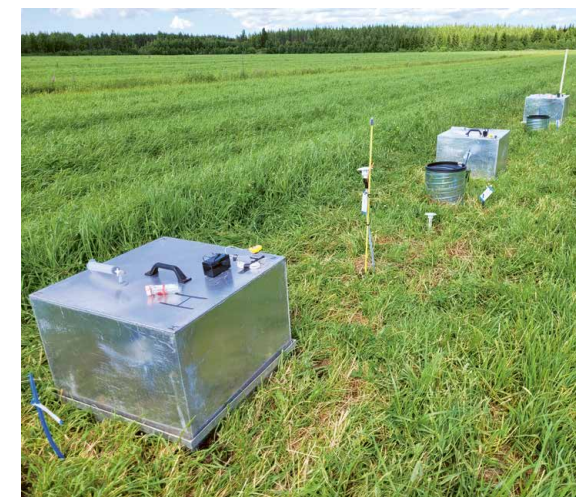
RATKAISUJA KEHITYSTYÖN KAUTTA

Atrian alkutuotannossa on tehty jo pitkään työtä eri tuotantosuintien tuotannon tehostamiseksi. Kehityshistoria on ollut erinomainen. Ilmasto- ja ympäristösyiden takia peltoviljely ja etenkin turvemaat nähdään nykyään täysin eri tärkeysluokassa, vaikka onnistunut viljely on ollut kaiken kotieläintuotannon tukijalka kautta aikojen.

TIETOA ILMASTOVIISAASTA TURVEPELTOVILJELYSTÄ

Orgaanisten maiden ilmastopäästöjen hillintä nautakarjatiloihin-hanke eli tutummin OMAIHKA, on yksi konkreettinen esimerkki ketjumme viljelyyn liittyvästä vastuullisuustyöstä. Olemme olleet mukana sekä toteuttamassa, että rahoittamassa hanketta ja pilottitiloina toimi useampi ketjumme tila. Nimensä mukaisesti hankkeessa tutkittiin turvemaiden ilmastopäästöjä konkreettisten mittausten avulla sekä etsittiin keinoja niiden alentamiseen.

Ota haltuun OMAIHKA-hankkeessa luodut turvepeltojen ilmastoviisaiden viljelykäytäntöjen tietokortit: jukuri.luke.fi/handle/10024/553317

OMAIHKA- JA ARMI-hankeissa on tehty turvepeltojen pitkäaikaista päästötutkimusta atrialaisilla nautatiloilla jo neljän vuoden ajan. Kuvassa Siikajoella sijaitsevan Kuuselan tila Oy:n turvepelloilla asennettu tutkimuspiste, jossa pellon päästöjä on mitattu useina peräkkäisinä vuosina pimeäkammiotekniikalla.

– Tälläkin hetkellä panostamme vahvasti turvemaatutkimukseen osallistumalla muun muassa Turvepelto-tietokortti-, ARMI-, ViljaPäästö-, OMAIHKA- ja Optipalko-hankkeiden toteutukseen ja/tai rahoitukseen. Pysymällä kiinni tutkimuksen eturintamassa, varmistamme samalla, että ketjumme kotieläintilojen näkökulmat tulevat huomioitua myös vaikeiden kysymysten äärellä, Tahvola muistuttaa. ■

Herneen sadonmuodostusta voi ohjata

Valkuaista Pellosta -hankkeessa toteutettiin kolmevuotinen rehuherneen viljelykoe, jossa selvitettiin herneen sadonmuodostusta ja lakoisuuden torjuntaa erilaisilla lannoituskäsittelyillä ja kasvunsäätteen käytöllä. Kokeiden avulla onnistuttiin tunnistamaan tekijöitä, joilla sadonmuodostusta pystyy tehokkaasti ohjaamaan.

Kannattaako herneen viljelyssä käyttää panoksia? Tarkasteltaessa kaikkien käsittelyvaikeutusten yhteistuloksia sadon näkökulmasta, vastaus on kyllä. Herne on eräs kustannustehokkaimmin viljeltyistä satokasveista, sillä se on lopulta typpiomavarainen ja viljavissa maisa luontaisesti tarjolla olevat ravinteet näyttävät riittävän tuottamaan helposti 5 000 kg/ha satoja.

Valkuaista pellosta -hankkeessa koepellot olivat yhtä lukuun ottamatta karjatilojen peltoja, joiden viljelyhistoriassa lantaa on käytetty säännöllisesti. Näistä lähtökohdista huolimatta herneen vaste lannoituskäsittelyihin yhteensä oli selkeästi positiivinen sekä ilman kasvunsäädettä että sen kanssa.

Kustannustehokkuusmielessä kuitenkin pelkän kaliumsulfaatin käyttö on tämän koesarjan tulosten valossa paras lannoitusstrategia. Heikomman viljavuuden maille on hyvin todennäköisesti tarpeen pyrkiä tuomaan riittävä

lannoitus onnistuneen sadon pohjaksi ja tällöin pelkkä kaliumsulfaatti voi olla riittämätön ratkaisu. On syytä huomata, että kokeet toteutettiin vanhalla A-Hernelannosreseptillä, jota on viljelykoetulosten pohjalta päivitetty kaudella 2024 lisäämällä kaliumsulfaatti itse lannoitteeseen.

VILJELYKOEIDEN TOTEUTUS

Valkuaista pellosta -kokeiden hernelajikkeena oli läpi koesarjan Astronautte-lajike. Hernettä viljeltiin eri pelloilla eri vuosina. Kahtena ensimmäisenä vuonna kokeet sijaitsivat Ilmajoella ja viimeisenä vuonna Kauhajoella. Koe koostui neljästä eri lannoituskäsittelystä:

1. Kontrolli, joka ei saanut lainkaan lannoitusta
2. A-Hernelannos 160 kg/ha
3. A-Hernelannos 160 kg/ha + kaliumsulfaatti 60 kg/ha
4. Kaliumsulfaatti 155 kg/ha.

Kaliumsulfaattia sisältäneet lannoituskäsittelyt sisälsivät kaliumia 70 kg/ha. Neljä lannoituskäsittelyä viljeltiin sekä kasvunsäätteen kanssa (Moddus Evo 0,5 l/ha) ja ilman.

Koekaistoista havainnoitiin kasvukauden mittaan niiden kehitystä ja sadonkorjuun kynnyksellä niistä määritettiin satokomponentit. Satokomponentit kuvaavat nimensä mukaisesti tekijöitä, joista sato rakentuu. Kokeiden tavoitteena oli kyetä tunnistamaan, mitkä tekijät ohjaavat rehuherneen kehitystä ja mihin suuntaan. Hernellä tarkkailtavia tekijöitä ovat:

- Montako satoa tuottavaa palkoa kasvi muodostaa?
- Montako yksittäistä täysin kehittyntä herneltä palkoon kehitty?
- Paljonko täysin muodostuneita herneitä yksittäinen kasvi tuottaa?

Kylvömäärä kokeissa oli vakioitu 70 kpl/m².

HERNEKOEIDEN SATOKOMPONENTTIMITTAUSTEN KOOTUT TULOKSET ERI KOEVUOSILTA												
Käsittely	Herneitä/kasvi kpl				Herneitä/palko kpl				Palkoja/kasvi kpl			
Kasvunsäädevaikutus	2021	2022	2023	Trendi	2021	2022	2023	Trendi	2021	2022	2023	Trendi
Kontrolli	56	43,5	73,5		6,1	5,3	5,7		9,3	8,1	12,9	
Kontrolli (kasvunsäade)	-22	-8,6	18	-	0,3	-0,4	0,4	+	-3,9	-1,1	2,1	-
A-Hernelannos-vaikutus												
Ilman kasvunsäädettä	-9	9	-3	-	-0,3	0,4	0,2	+	-1	1,1	-1	-
Kasvunsäätteen kanssa	3	11,5	-27	+	-0,4	0,5	-0,8	-	0,8	1,6	-2,5	+
Kaliumsulfaattivaikutus												
Ilman kasvunsäädettä	8	12,5	1	👍	-0,5	0,1	0		2,2	2,1	0,2	👍
Kasvunsäätteen kanssa	10	15,5	-29	+	0	0,4	-1,5	-	2,4	1,6	-1,5	+
A-Hernelannos x Kaliumsulfaatti yhdysvaikutus												
Ilman kasvunsäädettä	1	-20	5	+	0,5	-0,8	-0,4	-	-1,4	-1,3	1,8	-
Kasvunsäätteen kanssa	-2	-18,5	31	-	0	-0,5	1,5	+	-1	-2	1,5	-
Käsittelyvaikutukset yhteensä												
Ilman kasvunsäädettä	0	1,5	3	👍	-0,3	-0,3	-0,2	👎	-0,2	1,9	0	+
Kasvunsäätteen kanssa	11	4	10	👍	-0,1	0	0,4	+	2,2	1,2	-2,5	+

NUMEROT ESITETTY muodossa muutosta suuntaan tai toiseen kontrolliin nähden. Plus merkki tarkoittaa positiivista trendiä, miinus negatiivista. Peukalomerkit osoittavat vahvaa johdonmukaista tulosta.

KALIUMSULFAATTI VAHVIN POSITIIVINEN OHJURI

Silloin kun havaitaan vuodesta toiseen toistuva samankaltainen tulos, on tunnistettu vahva syy-seuraustyyppinen tekijä. Koesarjan tuloksia tarkastellessa voidaan todeta, että rehuherneen sadonmuodostukseen on vaikuttanut johdonmukaisesti positiivisella tavalla kaliumsulfaatti lannoitus herneen ollessa viljelty ilman kasvunsäädettä. Kaliumsulfaatin käyttö nosti sekä satoa tuottavien palkojen lukumäärää että hernelmäärää per kasvi.

Kaliumsulfaatti sisältää sekä kaliumia että rikkiä. Tuloksista ei pysty erottamaan kuinka suuri osuus tuloksesta selittyy pelkällä kaliumilla tai rikillä tai mikä osuus on yhteisvaikutuksella. Kaliumsulfaatti valittiin kokeen kaliumin lähteeksi, sillä tiedossa on rikin positiiviset vaikutukset valkuaiseen. Tulosten perusteella vaikuttaa siltä, että herne hyötyy sen käytöstä.

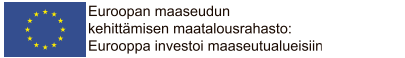
KASVUNSÄADE EI ESTÄ LAKOA

Kasvunsäätteen käytöstä ei saatu täysin johdonmukaisia tuloksia, mutta trendin omaisesti sen käyttö näyttää vaikuttavan negatiivisesti herneen satoisuuteen ja satokomponentteihin. Kun tarkastellaan puhdasta kasvunsäädewaikutusta, voidaan havaita, että se leikkaa satoa tuottavien palkojen lukumäärää, mutta lisää herneitä palkoihin. Lopputuloksena herneiden kokonaislukumäärä per kasvi kuitenkin alenee ja sen myötä myös sato. Negatiivisen vaikutuksen voi tulosten mukaan kumota fosforilannoituksella, sillä A-Hernelannoksen käyttö poisti haittavaikutukset ja paransi satoa. Tuloksen voi tulkita niinkin, että kasvunsäädekäsittely stressaa herneitä huomattavasti ja lannoituksen avulla stressiä voidaan lieventää ja auttaa kasvia toipumaan siitä. Toisaalta sadonlisä ei kustannustehokkuusmielessä ollut riittävän suuri ollakseen parempi vaihtoehto, kuin

herne viljelynä ilman mitään panoksia tai kaliumsulfaatin kanssa.

Kasvunsäätteen käyttö lyhensi herneiden pituutta 15–20 cm, mutta tässä koesarjassa herneiden pituuden ja lakoisuuden välille ei kyetty löytämään yhteyttä.

Astronaute on lajikkeena altis laolle loppukasvukaudesta, jos koetaan pahojaa rankkasadekuuroja tai luonnonolosuhteitten takia puintia ei pääse teemmään kasvuston kehityksen mukaisesti ajoissa. Lakoisuus voi herneen tapauksessa olla sellainen ominaisuus, johon ei pysty muutoin kuin lajikeominaisuuksien kautta vaikuttamaan. ■

Turvallisuus ennen kaikkea

Kuljetusautojen saapuminen on jokaisella tilalla toistuvaa rutiinia. Sujuva, turvallinen ja tartuntatautien leviämistä ehkäisevä lastaus on etu niin kuljettajalle, tilalliselle kuin eläimillekin.

Kuljetus Osmo Niskanen Oy teki viime vuonna 1700 eläinkuljetusta ja 12 000 asiakaskäyntiä. Yrityksen toimitusjohtaja **Reijo Niskanen** muistuttaa, että hyvään lastaukseen vaikuttaa monta asiaa aina talvisista lumitöistä ja hiekoittamisesta eläinten siirtämisen järjestämiseen ja navetan suunnittelemiseen rakennus- tai saneerausvaiheessa.

SUUNNITTELE LASTAUSTILANNE HYVIN

Ennen kaikkea lastauskarsinat ovat hyvä tapa helpottaa sekä kuljettajan että tilallisen omaa työtä.

- Navetan ulkopuolella olevat lastaus-tilat ja siirtokärryt helpottavat sekä nopeuttavat työtä. Eläimet liikkuvat niistä pääasiassa paremmin lastausautoon. Navetasta pois tuleminen on nihkeämpää eläimelle.

Niskanen toteaa, että joskus lastaus-tilojen kehittämiseen on saattanut liittyä epäilyksiä.

- Kyllä se hyöty vain on aina lopulta huomattu. Esimerkiksi asiakkaan ei tarvitse päivystää lastausauton saapumista

vaan voi tehdä muita tilan töitä, ja kuljetaja pystyy tekemään työn itsenäisesti.

Navetan ulkopuolisella lastauksella on myös suuri merkitys bioturvallisuudelle. Tärkeää on, ettei kuskin tarvitse tulla navettatiloihin eikä ovia aukoa turhaan.

- Navettaan ei tule ulkopuolisia tuomaan mahdollisia taudin aiheuttajia. Lisäksi vältetään muun muassa imuvirtaukselta. Kun navetan ovet aukaistaan, navetan oma ilmavirtaus voi imeä taudinaiheuttajia autosta, toteaa Nautasuomen laatuvaastaava **Tiina Puska**.

HUOLEHDI ELÄINTEN JA IHMISTEN TURVALLISUUDESTA

Sonnitiloilla lastauksen suunnittelu on myös iso turvallisuusasia.

- Kulkuväylät ja aitarakenteet pitää saada rakennettua sellaisiksi, että eläinten on siitä helppo kulkea ja niitä on mahdollista ohjata. Lattiapinta ja piha pitäisi olla sellainen, etteivät eläimet liukastele. Liukastumisesta syntyy vaaratilanteita niin ihmisille kuin eläimille.

Niskanen muistuttaa myös navetan valaistuksen merkityksestä.

- Eläin voi säikähtää omaa varjoaan. Nautahan saattaa pelätä kaikkea mikä edessä liikkuu. Auringon häikäisy taas saattaa aiheuttaa kompastelua kynnyspaikoissa. Lastaustilanteissa pitää mennä eläimen tasolle ja miettiä tilannetta sen kannalta, Niskanen toteaa.

NEUVOJA JA APUA SAA

Niskanen kiittelee sitä, että pääsääntöisesti asiat on hoidettu hyvin.

- Kiitos siitä asiakkaille. On toki aina tietenkin muutamia asioita, joista on hyvä muistuttaa säännöllisesti. Parhaimmilla tiloilla on huomioitu bioturvallisuus ja suunniteltu autoreitit siten, etteivät ne kohtaa rehureittejä.

Neuvoja saa niin kuljetusyhtiöiltä ja kuljettajilta kuin Atrialtakin.

- Autamme ja neuvomme mielellämme myös navetan suunnittelussa. Katsoimme piirustukset läpi, jotta saadaan suunniteltua mahdollisimman hyvät hakupaikat, Niskanen toteaa.

- Välillä on kyllä neuvottu, vaikei olisi kysyttykään, mies naurahtaa. ■

MUISTA NÄMÄ

1. Eläinten hyvinvointi: Eläinten stressin minimointi ja mukavuuden maksimointi auttavat välttämään loukkaantumisia ja pitämään eläimet rauhallisina kuljetuksen aikana.

2. Turvalliset kulkureitit: Reittien pitää olla suunniteltu siten, että sekä eläinten että ihmisten on turvallista ja helppoa kulkea niitä pitkin. Vältetään teräviä kulmia, kapeita käytäviä ja muita esteitä.

3. Aitarakenteet ja lattiapinnat: Varmista että pinnat ovat sellaisia, jotka estävät eläinten liukastumisen ja mahdolliset loukkaantumiset

4. Bioturvallisuus: Lastauskarsinoiden suunnittelussa on otettava huomioon bioturvallisuuskäytännöt, kuten eläintautien leviämisen estäminen ja varmistetaan, että lastauspaikat eivät aiheuta riskejä muiden eläinten terveydelle.

5. Jatkuvan parantamisen periaate: Turvallisuuden varmistamiseksi on tärkeää arvioida säännöllisesti lastausprosessia ja tehdä tarvittavia muutoksia ja parannuksia. Tämä voi sisältää esimerkiksi lastauspaikkojen uudelleensuunnittelua tai uusien turvallisuuskäytäntöjen käyttöönottoa.

Koko lastausohjeen löydät

Nautatuottajan työpöytä – Tuotanto – Tuotanto-ohjeet – Nautojen lastaus-tilat.

ett.fi/wp-content/uploads/2019/07/ETTn-teurasnautaohje.pdf

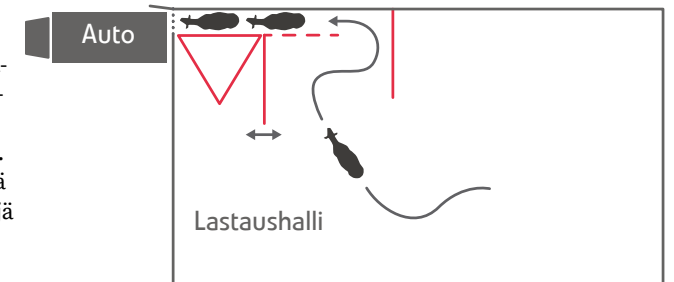
atriatuottajat.fi/globalassets/tuottajan-tyopoyta/nauta/ohjeet/tuotanto-ohjeita/ett-teurasnautaohje_v4b.pdf

Eläinten käyttäytymisperiaatteiden tunteminen helpottaa lastausta

Eläinten kuljettaminen lastauspaikalle sujuu parhaiten, jos siinä huomioidaan seuraavat eläinten käyttäytymisen kannalta oleelliset seikat.

1. Eläimiä pitää muistaa palkita aina, kun ne tekevät, mitä haluat. Peräänny hie-
man siirtämällä painoa taemmalle jalallesi silloin kuin eläimet liikkuvat ha-
luamaasi suuntaan. Eläimet ymmärtävät siitä, että ovat toimineet oikein. Jos
jatkat kävelyä niitä päin, ne voivat hätäntyä, mikä vaikeuttaa niiden ohjaa-
mista oikeaan suuntaan.

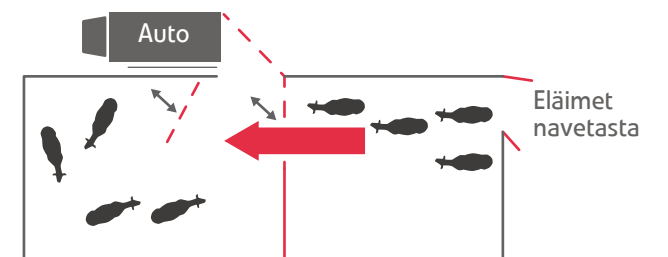
2. Eläimet halua-
vat kulkea sei-
nien ja aito-
jen vierustoja.
Huomioi tämä
kuljetusreittejä
tehdessäsi:

3. Eläimille pitää an-
taa tilaa liikkua.
S-mutkat ja eläin-
ten ajaminen liian
tiiviisiin ryhmiin
tai ahtaaseen ti-
laan hidastaa ni-
den kulkua.

4. Hyödynnä eläinten paluukäyttäytymistä, mutta muista myös varautua siitä
aiheutuviin hankaluuksiin. Eläimet kulkevat vaivatta kujanteisiin tai lastaus-
paikalle, jos ne luulevat palaavansa omaan karsinaan. Tästä samasta syystä
kulkureiteille
kannattaa suun-
nitella riittävän
useita väliport-
teja, jotta eläin-
ten pakenemi-
nen takaisin
lähtökarsinaan
voidaan estää.

5. Huolehdi, että kulkukäytävien lattia on pitävä eikä kulkureiteillä ole pelotta-
via valoja, varjoja tai ääniä. ■

Hernekääriäinen on ikävä hernepellon vieras

Hernekääriäinen on ikävä hernepellon vieras, joka voi aiheuttaa merkittäviä tuhoja hernekasvustoille. Sen torjuntaan on syytä kiinnittää huomiota, jotta hernesato säilyy hyvänä ja laadukkaana.

Hernekääriäinen on mustan-harmaa 6–7 mm pituinen perhonen, joka toukkavaiheessa on vihreän keller-tävä. Tämä pieni hyönteinen on yleistynyt herneen viljelyn lisääntyessä ja lukeutuu tällä hetkellä herneen pahimmaksi tuholaiseksi. Hernekääriäisen aiheuttamat tuhot voivat olla merkittäviä, sillä se voi tuhota tulevasta hernesadosta jopa 30 prosenttia ja sotkea palon situksen ulosteellaan ja seitillään.

Hernekääriäisestä puhutaan nyt enemmän, koska se on yleistynyt herneenviljelyn määrän lisääntyessä, kertoo A-Rehun hankintapäällikkö **Taneli Marttila**.

HERNEKÄÄRIÄISEN ELINKAARI

Muniminen ja kuoriutuminen: Hernekääriäisen perhonen hakeutuu hernekasvustoon munimaan kasvuston kukinta-aikana. Tämän jälkeen toukat kuoriutuvat 10–12 vrk:n kuluessa ja kaitautuvat palonalkujen sisälle syömään herneitä.

Toukkavaihe: Kääriäisen toukkia löytyy paloista aina heinäkuun alusta elokuun loppuun saakka.

Torjunta ja seuranta: Hernekääriäisten määrää ja torjuntakynnystä selvi-

tetään helpoiten feromonipyydysten avulla. Pyydyksiä asetetaan lohkolle vähintään kaksi: yksi reunalle ja yksi keskelle lohkoa. Ensimmäisen pyydyksen suuaukko suunnataan kohti vallitsevaa tuulensuuntaa, ja toisen pyydyksen reuna tuulen suuntaan. Pyydysten oikea korkeus on herneen latvojen seassa, ei niiden yläpuolella. Korkeutta nostetaan sitä mukaa, kun hernekasvusto kasvaa.

Pyydykset tulee asettaa paikalleen kesäkuun puolivälissä, juuri herneen ensimmäisten kukintojen tullessa nupuvaiheeseen. Tämän jälkeen ansojen tarkastukset tehdään joka toinen päivä. Hernekääriäisen torjunnan kynnyksarvo ylittyy herneellä, kun missä tahansa pyydyksessä kahtena peräkkäisenä tarkastuskertana on vähintään 5–10 kääriäistä.

Torjunta kohdistetaan munista kuoriutuviin toukkiin. Oikea torjunta-aika on 8–12 vrk:n kuluttua torjuntakynnyksen ylittäneestä havainnosta.

On tärkeää huomioida, että lämpimällä säällä hernekääriäisen kehitys on nopeampaa kuin viileällä säällä. Oikea ruiskutusajankohta on heti, kun toukat ovat kuoriutuneet munista. ■

FAKTA

- Ulkonäkö:** Hernekääriäinen on noin puolen senttimetrin pituinen mustanharmaa perhonen.
- Toukkavaihe:** Hernekääriäisen toukat, eli "hernemadot", elävät palkojen sisällä ja syövät herneitä
- Elinympäristö:** Perhoset hakeutuvat hernekasvustoon kesä-heinäkuussa
- Torjunta:** Hernekääriäisten määrää ja torjuntakynnystä selvitetään helpoiten feromonipyydysten avulla. Pyydyksiä asetetaan lohkolle vähintään kaksi: yksi reunalle ja yksi keskelle lohkoa. Oikea ruiskutusajankohta on heti, kun toukat ovat kuoriutuneet munista, mutta eivät ole vielä ehtineet kaivautua palkoihin.

Hernekääriäisansat ja torjunta-aineet löydät helpoiten edulliseen hintaan A-Kaupalta tai viljakaupasta p. 010 316 8012

KESÄN MENU

Possuvartaat

4–5 annosta

1 rs Atria Possun Sisäfilevartaita Greek Style 460 g
1 rkl rypsiöljyä
2 sitruunaa

- Ota vartaat huoneenlämpöön noin ½ tuntia ennen valmistamista.
- Pyörittele vartaita pakkauksen marinadissa. Leikkaa sitruunat puoliksi.
- Grillaa tai paista vartaat kuumalla pannulla tilkassa öljyä yhteensä noin 10 minuuttia välillä kääntäen, kunnes lihan sisälämpötila on +70 °C. Grillaa samalla sitruunan puolikkaat.
- Kääri kypsät vartaat folioon ja anna vetäytyä 5 minuuttia ennen tarjoilua. Purista possuvartaisten päälle grillatuista sitruunoista mehua.

Grillatut mansikat ja kanelilabneh

4–6 annosta

30 min + labnehin valuttaminen 12 t

Kanelilabneh

400 g turkkilaista jogurttia
1 tl kanelia
½ tl vaniljasokeria (tomusokeria)

Grillatut mansikat

500 g mansikoita
1 dl vaahterasiirappia
½ tl mustapippuria
3 mintun oksaa

Lisäksi

1 rs (400 g) Atria Ohukaisia
1 rs (380 g) Atria Kaakao-vadelma Rahkaohukaisia

- Laita jogurtti valumaan edellisenä päivänä suodatinpaperilla vuorattuun siivilään.
- Mausta jogurtti kanelilla ja vaniljalla. Makeuta labneh halutessasi tomusokerilla.
- Poista mansikoista kannat ja leikkaa ne puoliksi. Grillaa mansikat grillissä parilalevyllä.
- Laita vaahterasiirappi ja mustapippuri kulhoon. Lisää grillatut mansikat, kääntelee mansikat siirapissa ja anna maustua 15 minuuttia. Hienonna minttu ja lisää se kulhoon.
- Lämmitä sillä aikaa ohukaiset grillissä.
- Tarjoa lämpimät ohukaiset kanelilabnehin ja grillattujen mansikoiden kanssa.

Horiatikisalaatti

4–5 annosta

20 min

2 pihvitomaattia
2 avomaankurkkua
2 vihreää paprikaa
1 pieni punasipuli
1½ dl kalamata-oliiveja
200 g fetajuustoa
Kastike
2 tl oreganoa
¾ dl oliiviöljyä
2 rkl punaviinietikkaa
¼ tl sokeria
riipaus suolaa

- Leikkaa tomaatit, avomaankurkut ja paprikat reiluksi lohkoiksi. Viipaloi punasipuli ohuiksi puolikuiksi.
- Kääntelee kasvikset ja punasipuli keskenään kulhossa. Lisää oliivit.
- Vatkaa kulhossa oliiviöljyä ja etikka keskenään. Lisää oregano (2 tl), sokeri ja suola. Sekoita kastike salaatin joukkoon ja anna maustua 10 minuuttia.
- Pyyhi fetajuusto kuivaksi talouspaperilla. Lohko feta paloiksi ja lisää salaatin joukkoon. Tarjoa horiatiki-salaatin kanssa halutessasi rapeakuorista leipää.

Punasipulitsatsiki

4–5 annosta

10 min + 30 min liottaminen ja maustuminen

1 pieni punasipuli
3 dl maustamatonta jogurtta (10 %)
1 tl kuivattua minttua
¼ tl suolaa

- Kuori punasipuli. Leikkaa se ohuiksi viipaleiksi terävällä veitsellä tai höylää keittiömandoliinilla. Laita viipaleet kylmään veteen 15 minuutiksi.
- Valuta sipulit siivilässä.
- Sekoita kulhossa keskenään jogurtti, sipuli, minttu ja suola. Laita jääkaappiin maustumaan 15 minuutiksi. Koristele punasipulitsatsiki halutessasi tuoreella mintulla.

Naisten määrä kaksinkertaistui Lihakunnan edustajistossa

Itikka osuuskunnan ja Lihakunnan vaalit järjestettiin vuonna 2024 ensimmäistä kertaa samaan aikaan. Molemmissa osuuskunnissa vaalit käytiin uusilla alueilla: Itikka osuuskunnassa vaalipiirien määrä supistui viidestä kolmeen, Lihakunnassa kudesta kahteen.

Itikka osuuskunnassa äänestysaktiivisuus kasvoi 53,6 prosenttiin, kun viime vaaleissa vastaava luku oli 51,1 prosenttia. Lihakunnassa jäsenistä äänesti 42,2 prosenttia, kun edellisissä vaaleissa äänestäneitä oli 41,2 prosenttia.

Vaalien ääniharaviksi Itikka osuuskunnan vaaleissa nousivat Kalle Fält (maito- ja naudantuotanto) Ilmajoelta, sekä Antti Toija (emolehmätuotanto) Kauhajoelta, jotka molemmat keräsivät 18 ääntä. Lihakunnassa eniten ääniä sai Riitta Mustonen (emolehmätuotanto) Sonkajärveltä, 20 ääntä.

Naisten osuus nousi Lihakunnan edustajistossa 7 jäsenestä 14 jäseneseen, ollen nyt 28 prosenttia edustajiston 50 jäsenestä. Itikka osuuskunnassa naisten määrä kasvoi kahdeksasta jäsenestä (20 %) yhdeksään jäseneseen (22,5 %).

Itikka osuuskunnassa uusia jäseniä on yhteensä 21, edustajiston koon ollessa 40 jäsentä. Lihakunnassa uusia jäseniä on 27, edustajiston koon ollessa 50 jäsentä.

Kaikkien äänestäneiden kesken arvottiin 1000 euron lahjakortit A-kauppaan. Onni suosi tällä kertaa **Sanni Vainikkaa** Lappeenrannasta sekä **MTY Järvellä** Perhosta.

Tarkkoihin vaalituloksiin voit tutustua osuuskuntien verkkosivuilla:
www.lihakunta.fi sekä www.itikkaosuuskunta.fi

NIMITYSUUTISIA

Agrologi YAMK **Anniina Holopainen** on aloittanut määräaikaaisessa työsuhteessa 19.2.2024 alkaen Märehtijöissä Tulevaisuus 2.0 -hankkeen hankeasiantuntijana.

Agronomi Mira **Haapalainen** on aloittanut määräaikaaisessa työsuhteessa 4.3.2024 alkaen Nauta ja Maito Itä ja Nauta ja Maito Länsi -hankkeiden asiantuntijana.

Agrologi AMK **Pauliina Mäkelä** on aloittanut 18.3.2024 alkaen lihatilojen asiakkuuspäällikkönä Pohjois-Pohjanmaan yläosan, Lapin ja Kainuun alueella.

Agrologi AMK **Juha Pennala** on valittu 18.3.2024 alkaen Etelä-Pohjanmaan lihatilojen asiakkuuspäällikön määräaikaaiseen tehtävään Etelä-Pohjanmaan lihatilojen asiakkuuspäällikkö Titta Jämsän poissaolon ajaksi.

Tradenomi **Hanna Hyvärinen** on valittu 18.3.2024 alkaen markkinointisuunnittelijan määräaikaaiseen tehtävään markkinointisuunnittelija Mari Hirvelän poissaolon ajaksi.

Agrologi, eMBA **Ilkka Nykänen** on valittu osuuskuntien toimitusjohtajaksi. Hän aloittaa tehtävässään 1.6.2024.

Atrian siitossonnihuutokaupan kallein sonni oli Ohra-Ahon Verse

Atrian siitossonnikasvattamotoiminnan 20. sonnihuutokauppa pidettiin verkossa jo viidennen kerran. Mikko Peuran tilalla Jalasjärvellä talven kasvukokeet läpäisi loistava joukko sonneja, joista limousineja oli aiempaa enemmän ja niitä myytiinkin eniten. Kisaa käytiin eniten hereford-sonnista Ohra-ahon Verse, jonka hinta nousi herefordin ennätyksellisesti 8 150 euroon. Atrian huutokauppaennätykset saavutettiin herefordin ja charolaisen keskihinoissa sekä koko huutokaupan keskihinnassa. Viking Genetics osti kaksi charolais-sonnia, KK Volbeat ja Köppölän Viikinki, keinosiemennyskäyttöön. Edellisestä charolais-sonnin ostosta keinosiemennykseen oli ehtinyt kulua Suomessa pitkä aika.

Tarkemmat huutokauppatulokset ja vielä myynnissä olevat sonnit löydät atriatuottajat.fi/siitossonnikasvattamo

Onko sinulla juttuideo?

Kerro, mistä aiheista haluaisit lukea tulevissa lehdissä. Oletko esimerkiksi kuullut asiantuntijasta tai tuottajasta, jolla voisi olla kiinnostavaa tietoa tai osaamista muille jaettavaksi?

Lähetä ideasi meille osoitteeseen laura.kaski@atria.com, niin pyrimme ottamaan sen huomioon.

Pernilla Grön

”On hienoa olla osa isoa ketjua”

Yhteistyöllä kohti parempia tuloksia

Ruotsinkielisellä Pohjanmaalla asiakkuuspäällikkönä toimiva Pernilla Grön ei voisi kuvitellakaan työskentelevänsä muualla kuin maatalouden parissa. Työssään hän kokee, että voi vaikuttaa positiivisesti tuottajien arkeen.

Kuka olet ja mitä teet?

Olen Pernilla Grön, asun Överpurmossa Peder-sören kunnassa. Minulla on kaksi poikaa, 13- ja 17-vuotiaat. Kun en ole töissä, olen luonnossa tai varikkovalvojana jossain raviradalla. Työskentelen Nautasuomi Oy:ssä, toimin asiakkuuspäällikkönä ruotsinkielisellä Pohjanmaalla sekä Kauhavalla ja Evijärvellä.

Lempiruokasi?

Yksi parhaista asioista, mitä tiedän, on laiska viikonloppuaamu ja runsaan brunssin valmistaminen. Olen ihastunut pizzaan. Oscar-voileipä on suosikki ravintoloissa.

Mitä työpäivääsi yleensä kuuluu?

Vietän työpäiväni maitotiloilla keskustellen ruokinnasta, lehmistä ja elämästä viljelijöiden kanssa. Työskentelen kotitoimistoltani tai ÖK:n toimistolta Vaasasta.

Miksi olet hakeutunut työskentelemään suomalaisen alkutuotannon pariin?

Eläimet, luonto ja maatalous ovat aina kiinnostaneet minua. En voisi ajatella mitään muuta työpaikkaa kuin maatalousala.

Kerro paras onnistuminen työssäsi?

Se on aina onnistuminen, kun pystyn auttamaan asiakasta. On arvokasta joka kerta, kun pystymme ratkaisemaan ongelman yhdessä.

Mikä on tärkein oppi, jonka olet saanut tuottajiltamme?

Jokainen maatila ja ihminen on ainutlaatuinen, ei ole kahta samanlaista päivää. Jokaisella tilalla on työskenneltävä eri tavalla.

Mitä Atria-ketjussa työskentely merkitsee sinulle?

On aika siistiä olla pieni lenkki tässä isossa ketjussa. Minusta tuntuu, että voin vaikuttaa.

Täydennä lause: Atrialainen ruoka...

on jo pitkään ollut osa jääkaappini sisältöä.

Minkälaiset terveiset haluaisit lähettää tuottajillemme?

Hyvällä johtamisella ja positiivisuudella pääset pitkälle, hyvällä yhteistyöllä ja luottamuksella vieläkin pidemmälle.

A-kauppa.fi

A-Kaupalta tarvikkeet kesän töihin!

REHUN SÄILÖNTÄÄN

KOFASIL®

Biologisilla KOFASIL-säilöntäaineilla säilöt rehusatosi laadukkaasti ja konekanta säästään. Biologisten säilöntäaineiden käyttö on turvallista ja helppoa.

Säilörehulle

KOFASIL DUO 5 x 50 g 311,50 €

KOFASIL FQM 5 x 50 g 273,60 €

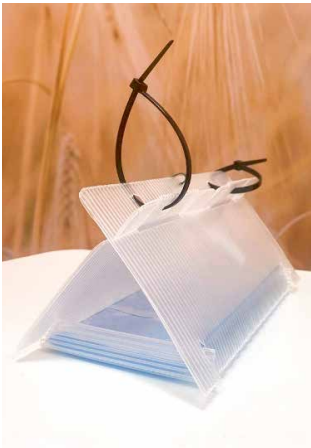
Murskeviljalle

KOFASIL S1.2 5 x 50 g 193,80 €

Käärintämuovit ja verkot

Katso valikoima nettisivuilta ja kysy tarjous A-Kaupalta 010 3160 614 (pvm/mpm)!

HERNEEN VILJELYN TUEKSI

Hernekääriäisen feromonipyydyys

Hernekääriäisen torjuntatarpeen ja ajankohdan määrittelyn avuksi kasvustoon on hyvä lisätä kukinnan alkaessa feromonipyydyys. Pakkauksessa 2kpl pyydyksiä runkoiheen ja feromoneineen. Pyydykset asetetaan lohkolle ohjeen mukaisesti ja tarkistetaan joka toinen päivä. 20,75 €/kpl

LAITUMELLE

Paalihäkki - Bs Häcken

Tykätty paalihäkkimalli ei haaskaa rehua, naudat yltyvät syömään sen tyhjäksi asti. Rajoitettu erä! 1016,00 €

Lankakela Gallagher Geared Reel

Välityksen avulla kelaat nopeasti langan kelalle ja ergonomisesti muotoiltu kahva pitää myös rystyset suojattuina. Mukana myös kahva langan käsittelyn avuksi. 109,19 €

TEHOKKAAT JA MYRKYTTÖMÄT SILVA SUPER-TUOTTEET KÄRPÄSTEN TORJUNTAAN

Kolmiulotteinen kuviointi ja fluorisoiavat värit houkuttelevat karpäsiä ansaan.

Rulla, pituus 20m, leveys 30 cm 15,90 €

Arkki, 30 x 60 cm, 8 kpl pakkauksessa 6,59 €

SUOSITUT KOTIMAISET LEHTILANNOITTEET ZM GROW & ZMC GROW

Alkaliparistoista kierrätetyt lehtilannoitteet hivenravinnetäydennyksiin. Vesiliukoinen koostumus on helppo annostella, eikä sotke ruiskua. Kysy tarjous myös 1000 L IBC-konteista!

ZM Grow 10 L 37,08 €

ZMC Grow 10 L 41,60 €